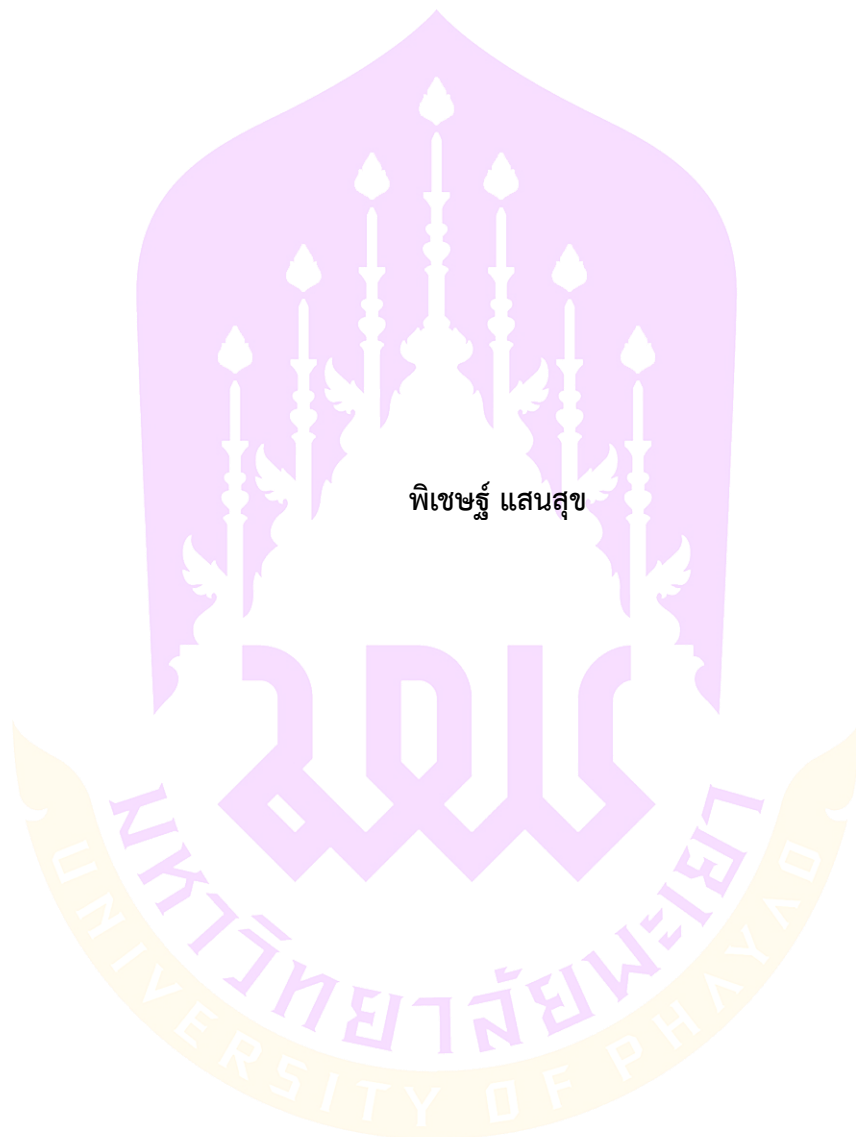

การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา
แม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
24 พฤษภาคม 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา
แม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
24 พฤษภาคม 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

SAFETY MANAGEMENT IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF THE MAE SALONG NAI
EDUCATIONAL DEVELOPMENT NETWORK, MAE FAH LUANG DISTRICT,
UNDER THE CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3

Phichet Saensuk

An Independent Study Submitted to University of Phayao
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Educational Administration

24 May 2025

Copyright 2025 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา

แม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ของ พิเชษฐ์ แสนสุข

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรุประชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ดร.นริศรา เสือคล้าย)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.รักชิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา แม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** นายพิเชษฐ์ แสนสุข, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2568
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ
- คำสำคัญ:** การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา

บทคัดย่อ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ผู้วิจัยทำการเปิดตารางของเครชีและมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 123 คน สุ่มโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test independent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance: ANOVA) ผลวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา แม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขทางสังคมในสถานศึกษา รองลงมา ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา รองลงมา ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา รองลงมา ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา 2) แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา แม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

Title: SAFETY MANAGEMENT IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF THE MAE SALONG NAI EDUCATIONAL DEVELOPMENT NETWORK, MAE FAH LUANG DISTRICT, UNDER THE CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

Author: MR. Phichet Saensuk, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2025

Advisor: Assistant Professor Dr. Sunthon Khlal um

Keywords: Safety Management in Educational Institutions

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ABSTRACT

The purpose of this research were: 1) to study the safety management of educational institutions in Mae Salong In Educational Development Network, Mae Fah Luang District under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3, and 2) to compare the safety management of educational institutions in Mae Salong Nai Educational Development Network, Mae Fah Luang District under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 classified by educational background, work experience, and school size. The sample group consisted of 123 school administrators and teachers. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test (independent), and One-Way Analysis of Variance (ANOVA). The results of this study were as follows 1) The safety management in educational institutions of Mae Salong Nai Educational Development Network, Mae Fah Luang District under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 was found to be at a high level in all 3 aspects. When considering each aspect separately, all aspects were rated at a high level, namely: prevention and problem-solving in educational institutions, student health promotion in educational institutions, and safety management in educational institutions. 2) The comparison of safety management in educational institutions of Mae Salong Nai Educational Development Network, Mae Fah Luang District under Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3, classified by educational background, work experience, and school size, showed no statistically significant differences at the .05 level when analyzed overall and in individual aspects.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลเอาใจใส่ และช่วยเหลือในการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณกร พรประเสริฐ อาจารย์ประจำวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา นายวันชัย ชื่นตา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และนายทวิช บัวแพง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชานุเคราะห์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งด้านภาษา เนื้อหา และระเบียบวิธีวิจัย พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนในทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนให้กำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในทุกด้านมาโดยตลอด จนทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พิเชษฐ์ แสนสุข

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	6
ขอบเขตด้านตัวแปร	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
บริบทกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน	10
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3	12
แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา.....	13
แนวคิดและทฤษฎีของความปลอดภัยในสถานศึกษา.....	22

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
กรอบแนวคิดการวิจัย	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ตอนที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	40
ตอนที่ 2 แสดงผลการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3	41
ตอนที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนา การศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3	48
บทที่ 5 บทสรุป.....	51
สรุปผลการวิจัย	51
อภิปรายผลการวิจัย	54
ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	63
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ	64
ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม เพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)	65
ภาคผนวก ค ตารางการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach).....	72

ภาคผนวก ง แบบสอบถามงานวิจัย..... 73

ประวัติผู้วิจัย.....80

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนบุคลากรทางการศึกษาและขนาดสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา แม่ฮ่องสอน.....	11
ตาราง 2 แสดงตารางสังเคราะห์การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา	24
ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
ตาราง 4 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	40
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยใน สถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม	41
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา	42
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่ม เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา	43
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่ม เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา	44
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่ม เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน ในสถานศึกษา.....	45
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่.....	46
ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนา การศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	48

ตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนา
การศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน 49

ตาราง 13 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนา
การศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
จำแนกขนาดสถานศึกษา..... 50

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงโครงสร้างการบริหารจัดการความปลอดภัยสถานศึกษา..... 18

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย..... 33

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้ความไม่ปลอดภัยในสถานศึกษามีปรากฏในสถานการณ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ ส่งผลกระทบต่อชีวิต สวัสดิภาพทั้งร่างกาย และจิตใจของนักเรียน นำมาซึ่งความสูญเสีย ถึงจะมีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ออกมาป้องกันแต่ก็ยังพบเหตุการณ์เกิดขึ้น จำเป็นต้องหามาตรการปรับปรุงกลไกที่มีอยู่ให้ชัดเจนขึ้น ขณะที่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดไว้ชัดเจนเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ศ.นพ.จรัส สุวรรณเวลา ได้กล่าวว่า การสร้างอุปนิสัยที่ถูกต้องเพื่อให้เกิดสังคมที่ดี สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ต้องอาศัยการสร้างที่เกิดจากโรงเรียน การปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเริ่มต้นได้ที่โรงเรียน โดยการสร้างความปลอดภัยในเด็กถือเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายในสังคมที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นสถาบันหรือหน่วยงานสังคมที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด โดยควรเริ่มจากเล็กไปใหญ่จากครอบครัวสถานศึกษา ชุมชน และสังคมรอบตัว (เกศกาญจน์ บุญเพ็ญ, 2561)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา ภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลัก ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติบรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ และแนวคิดการจัดการการศึกษา โดยได้กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มีวัตถุประสงค์หลักในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตของคนทุกช่วงวัย จากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ และภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2579) จึงได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีของโลกยุคศตวรรษที่ 21 เป็นพลวัตที่ก่อให้เกิดความท้าทายในด้านการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ในอนาคตอันใกล้ การติดกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางที่ศกคิตความเชื่อค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นผลให้เกิดการเร่งแก้ไขปัญหา ทั้งยังเกิดภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติ มีความซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น ซึ่งภัยในแต่ละด้านล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศกรอบกับนโยบาย Quick Win 7 วาระเร่งด่วน ข้อที่ 1 ความปลอดภัยของผู้เรียนกระทรวงศึกษาธิการมองเห็น

ภัยที่เกิดแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่เกิดขึ้นซ้ำและส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกาย และจิตใจในหลายปีที่ผ่านมา เช่น ภัยจากการคุกคามทางเพศ ภัยจากการกลั่นแกล้งรังแก (Bully) รวมถึงภัยที่เกิดจากโรคอุบัติใหม่ ได้แก่ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นผลให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และสวัสดิภาพชีวิตของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560ก, น. 94)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2566–2570 เพื่อให้ยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการพัฒนาการศึกษาและแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษามีความปลอดภัย แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 กลยุทธ์ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ผู้เรียน มีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ 1) ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการดูแล ด้านความปลอดภัย และสามารถปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ 2) สถานศึกษา ได้รับการพัฒนา ให้มีความปลอดภัย และจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) สถานศึกษา ได้รับการส่งเสริม ให้มีความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องเพื่อความปลอดภัยของผู้เรียน 4) ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ เป้าหมายรวมของการพัฒนาการศึกษา ข้อ 3) High Quality School คุณภาพสถานศึกษา สถานศึกษามีความสะอาด มีความปลอดภัยจากภัยพิบัติและ ภัยคุกคามทุกรูปแบบ บรรยากาศร่มรื่น น่าอยู่ น่าыл มีอัตลักษณ์และจุดเด่น หรือ Best Practice ของตนเอง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3, 2565)

กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียน บ้านห้วยผึ้ง โรงเรียนบ้านห้วยห้วยกป่าโซ โรงเรียนชุมชนศึกษา (บ้านแม่สะแลบ) โรงเรียนดอยแสนใจ (ตชด. อนุสรณ์) โรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา โรงเรียนบ้านมนตรีวิทยา โรงเรียน ตชด. นาใต้ (วปรอ. 344 อุปถัมภ์) โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 3 โรงเรียนผาเตือ และโรงเรียนบ้านห้วยหก ซึ่งมีความ หลากหลายในขนาดสถานศึกษา และ กลุ่มชาติพันธุ์ มีสภาพแวดล้อมอยู่ในเขตพื้นที่สูง มีการเกิด อุบัติภัยจากธรรมชาติบ่อย เป็นพื้นที่อยู่ห่างไกลจากตัวอำเภอแม่ฟ้าหลวง ประกอบกับเป็นพื้นที่ ชายแดน ทำให้ประชาชนมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคต่าง ๆ ทั้งติดต่อและไม่ติดต่อ อีกทั้งมีเขตแดน บางส่วนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน พบว่ามีปัญหาหมอกพิษ ฝุ่นละออง และจากบรรยากาศ รวมทั้ง สภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ทั้งจากสังคมและโลกโซเชียล ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน หรือล่อแหลม ต่อการกระทำอันผิดกฎหมาย และหมิ่นเหม่ต่อศีลธรรมอันดีงาม (กลุ่มเครือข่ายพัฒนา การศึกษาแม่สลองใน, 2564)

หากไม่มีการศึกษาและการป้องกันที่ดีพอ ย่อมมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้โดยง่าย สำหรับอุบัติเหตุในสถานศึกษา มักมีสาเหตุมาจากความประมาท ขาดการดูแลเอาใจใส่ในเรื่องอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาวะแวดล้อมของสถานศึกษา ซึ่งมาจากสาเหตุต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1. อุบัติเหตุจากอาคารเรียนอาคารประกอบอุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ไฟฟ้า ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการห้องน้ำห้องส้วม ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้สามารถทำให้เกิดอุบัติเหตุแก่นักเรียนได้ดังนั้นจำเป็นต้องมีการจัดมาตรการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน โดยคำนึงถึงโครงสร้างของอาคารควรใช้วัสดุทนไฟ ป้องกันไฟ ป้องกันการสั่นสะเทือนและแผ่นดินไหวได้ครุภัณฑ์ ควรจัดวางในสถานที่ที่เหมาะสมและปลอดภัยควรมีข้อแนะนำและข้อควรระวังในการใช้หรือให้มีการจัดอบรมกับผู้ใช้ครุภัณฑ์ต่าง ๆ หากมีการชำรุดก็ควรนำไปปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้อุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ ควรจัดให้เป็นระบบ และติดตั้งระบบป้องกันกระแสไฟฟ้าลัดวงจร ใช้อุปกรณ์ที่ดีในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการควรกำหนดแนวปฏิบัติและวางระเบียบข้อบังคับในการใช้ห้องปฏิบัติการเครื่องแต่งกายต้องรัดกุม เครื่องป้องกันอันตรายและเครื่องมือหมั่นตรวจสอบให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เสมอ ห้องน้ำห้องส้วม ควรสร้างห้องน้ำห้องส้วมให้เหมาะสมกับสภาพและวัยของนักเรียน ให้มีการติดตั้งไฟฟ้าส้วมควรมีขนาดพอเหมาะกับผู้ใช้ควรดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอสถานศึกษาควรกำหนดแนวปฏิบัติการใช้ห้องน้ำห้องส้วมที่ปลอดภัยด้วยเมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาลนำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

2. อุบัติเหตุจากบริเวณสภาพแวดล้อมสถานศึกษาอุบัติเหตุจากบริเวณสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยรั้วและประตูบ่อน้ำสระน้ำและบ่อเลี้ยงปลาเขตก่อสร้างและกองวัสดุข่ารด ต้นไม้สนามเด็กเล่น สนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา โถงน้ำบ่อเกรอะบ่อซึม ถังเก็บน้ำ เต้าเผาขยะ และที่ทิ้งขยะที่กล่าวมาทั้งหมดนี้สามารถทำให้เกิดอุบัติเหตุแก่นักเรียนได้ดังนั้นจำเป็นต้องมีการจัดมาตรการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน ควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลและหมั่นตรวจสอบให้อยู่ในสภาพได้มาตรฐานความปลอดภัยตลอดเวลา ส่วนไหนที่จะเกิดอันตรายก็ควรจัดติดตั้งป้ายกำกับให้ชัดเจนในบริเวณที่ต้องหลีกเลี่ยงเพราะจะเกิดอันตรายได้หรือสิ่งของบางอย่างที่ชำรุดก็ควรแจ้งให้ช่างผู้ชำนาญการมาซ่อมแซมหรือรื้อถอนทันทีในกรณีเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาลและรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

3. เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ ต่าง ๆ เครื่องใช้และอุปกรณ์ ต่าง ๆ ที่ใช้นั้น อาจก่อให้เกิดอันตรายได้สถานศึกษาควรมีมาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไข เพื่อความปลอดภัยแก่นักเรียน โดยการตรวจสอบซ่อมแซมที่ชำรุด มีการบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในแต่ละประเภทให้อยู่ในสภาพดีพร้อมจะใช้งานอยู่เสมอ ครูต้องแนะนำสาธิต และควบคุมการใช้อย่างถูกต้องตามประเภท จัดทำคู่มือการใช้อุปกรณ์ทำแนวปฏิบัติและข้อควรระวังในการใช้เครื่องมือติดไว้ในห้องปฏิบัติการ

4. การเดินทางไป-กลับ นักเรียนได้รับอุบัติเหตุจากการเดินทางไป กลับ ระหว่างบ้านและสถานศึกษาส่วนใหญ่มาจากการเดินทางโดยทางเท้ายานพาหนะทางบกซึ่งการเดินทางในบางครั้งนักเรียนอาจได้รับอุบัติเหตุดังนั้นสถานศึกษาจึงได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไข โดยให้สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมกัน สร้างความตระหนักในหลักความปลอดภัย พร้อมจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติแก่นักเรียน ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจราจรทางบกและข้อปฏิบัติในการขับขี่ตามกฎหมายจราจร พนักงานขับรถรับส่ง ควรให้มีการฝึกอบรม และแนะนำผู้ปกครองให้ใช้รถที่มีการตรวจสภาพเรียบร้อย

5. การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ควรศึกษาและปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเรื่องการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่โดยเคร่งครัด เตรียมการและวางแผนการดำเนินการโดยกำหนดครูผู้รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ ศึกษารายละเอียดสถานที่ที่จะไปศึกษาโดยชัดเจน ศึกษาและกำหนดเส้นทางการเดินทาง ให้มีการตรวจสอบสภาพยานพาหนะและผู้ขับขี่ ทำหนังสือขออนุญาตผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครองนักเรียนจัดทำประวัตินักเรียนที่ร่วมเดินทาง ประกันอุบัติเหตุให้กับนักเรียนและครูทุกคนที่เดินทางจัดให้มีการปฐมพยาบาลและนักเรียนก่อนการเดินทางประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลให้ความปลอดภัยอาทิตำรวจทางหลวงสถานีตำรวจในพื้นที่ที่พักค้างคืนและระหว่างเส้นทาง รวมทั้งสถานอนามัยโรงพยาบาล จัดครูควบคุมดูแลนักเรียน โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนดูแลรับผิดชอบซึ่งกันและกัน จัดให้มีป้ายหรือธงสัญลักษณ์ที่สามารถมองเห็นได้แต่ไกลเพื่อการนัดหมายและป้องกันการพลัดหลงจัดให้มีป้ายชื่อประจำตัวนักเรียน แสดงรายละเอียดชื่อนักเรียน โรงเรียน หมายเลขโทรศัพท์ที่จำเป็นเพื่อการติดต่อในกรณีพลัดหลงหรือเกิดเหตุฉุกเฉิน ในระหว่างการนำนักเรียนศึกษาไปนอกสถานที่โดยใช้ยานพาหนะครูผู้ควบคุมต้องควบคุมดูแลนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย และใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างดีให้การเดินทางเป็นไปอย่างมีระเบียบและเหมาะสมแก่กาลเทศะ และยานพาหนะต้องมีสภาพสมบูรณ์ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยควบคุมดูแลในเรื่องอาหารที่นักเรียนนำไปรับประทานรวมทั้งที่ซื้อรับประทานด้วยจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น ยาเวชภัณฑ์อุปกรณ์ปฐมพยาบาล เป็นต้น หากมีการเกิดอุบัติเหตุให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

6. การร่วมกิจกรรมสำคัญการจัดมาตรการป้องกันและแก้ไขการร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ของนักเรียน ครู และเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรม ควรสร้างความตระหนักให้นักเรียนในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ทักษะ ความสามารถต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อเป็นการสนองในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพราะกิจกรรมแต่ละอย่างต้องใช้ความคิดทักษะวิเคราะห์และต้องมีการวางแผน เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดอันตรายเพื่อจะได้ปลอดภัย (บุญทวี บุญให้, 2563)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการ ความปลอดภัยในสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในการบริหารจัดการสถานศึกษาต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา แม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เป็นอย่างไร
2. การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา แม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนา การศึกษาแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบ การบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนา การศึกษาแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และ ขนาดของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แตกต่างกัน
2. บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สลองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แตกต่างกัน

3. บุคลากรทางการศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัย การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดโดยการสังเคราะห์ตัวแปร จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา
2. ด้านการป้องกันและแก้ไขทางสังคมในสถานศึกษา
3. ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา
4. ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา
5. ด้านความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ความคิดเห็น บุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 3 ครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่
 - 1.1 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น
 - 1.1.1 ปริญญาตรี
 - 1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี
 - 1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งเป็น
 - 1.2.1 ต่ำกว่า 5 ปี
 - 1.2.2 5–10 ปี
 - 1.2.3 มากกว่า 10 ปี
 - 1.3 ขนาดของสถานศึกษา แบ่งเป็น

1.3.1 ขนาดเล็ก

1.3.2 ขนาดกลาง

1.3.3 ขนาดใหญ่

2. ตัวแปรตาม ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษามากำหนดกรอบแนวคิด โดยการสังเคราะห์ตัวแปร มี 5 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา

2.2 ด้านการป้องกันและแก้ไขทางสังคมในสถานศึกษา

2.3 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา

2.4 ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา

2.5 ด้านความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอมะป้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 10 โรงเรียน โดย บุคลากรทางการศึกษา ทั้งสิ้น 173 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอมะป้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยกำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรตารางคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จำนวนทั้งสิ้น 123 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย ตามสัดส่วนของ บุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอมะป้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการและแนวทางในการวางแผน จัดการ และดูแลเพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักเรียน ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ โดยครอบคลุมทั้งมาตรการป้องกัน การเตรียมความพร้อม และการตอบสนองต่อเหตุการณ์ไม่คาดคิด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย การประเมินความเสี่ยง การสำรวจจุดเสี่ยง การ

วางแผนป้องกัน การกำหนดนโยบายความปลอดภัยที่ชัดเจน การจัดทำมาตรการเผชิญเหตุ และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนและการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนและบุคลากรมีความรู้และทักษะในการป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุ รวมทั้งการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย อันจะช่วยลดผลกระทบจากอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งประกอบด้วย การประเมินความเสี่ยง การวางแผนป้องกัน การจัดทำมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ การฝึกอบรมบุคลากร และนักเรียนให้มีความรู้และทักษะในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน การเตรียมความพร้อมในการรับมือกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น และการประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุสำหรับนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมอย่างเป็นระบบ โดยประกอบด้วย การประเมินความเสี่ยง การวางแผนและดำเนินการป้องกัน การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน การจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้แก่นักเรียนและบุคลากร การฝึกอบรมให้มีความรู้และทักษะในการรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมที่อาจส่งผลกระทบต่อนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา เช่น ปัญหายาเสพติดและปัญหาสังคมอื่น ๆ

ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา หมายถึง การจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อส่งเสริม ป้องกัน และรักษาสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยเน้นการดำเนินงานเชิงรุกในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นการดูแลอย่างใกล้ชิด การสร้างสภาพแวดล้อมที่สะอาดและปลอดภัย การจัดหาอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี การออกกำลังกาย และการให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพตนเองผ่านสื่อการเรียนรู้และกิจกรรมสร้างสรรค์ภายในโรงเรียน

ด้านความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นระบบในการดูแล ตรวจสอบ และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ในโรงเรียนให้มีความปลอดภัยและเหมาะสมต่อการใช้งาน โดยมีการกำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน มีการตรวจประเมินสภาพอาคารและระบบสาธารณูปโภคอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อประเมินความปลอดภัย การจัดทำแผนบำรุงรักษาเชิงป้องกัน และการพิจารณานำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบและรักษาความปลอดภัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอมะป้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต3 สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในวางแผนการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. บริบทกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน
2. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
3. หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา
 - 3.1 ความหมายของการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา
 - 3.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา
 - 3.3 ระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา
 - 3.4 แนวคิดและทฤษฎีของการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. สรุปกรอบแนวคิด

บริบทกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน

สภาพทั่วไปของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน

กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน มีโรงเรียนจำนวน 10 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง โรงเรียนบ้านห้วยหยวกป่าโซ โรงเรียนชุมชนศึกษา (บ้านแม่สะแลบ) โรงเรียนดอยแสนใจ (ตชด. อนุสรณ์) โรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา โรงเรียนบ้านมนตรีวิทยา โรงเรียน ตชด. นาโต (วปรอ. 344 อุปลัมภ) โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 3 โรงเรียนบ้านผาเตือ และโรงเรียนบ้านห้วยหก ซึ่งโรงเรียนต่าง ๆ เหล่านี้ได้กระจายอยู่ในพื้นที่ ตำบลแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย มีสภาพบริบทที่ใกล้เคียงด้านสภาพทางภูมิศาสตร์ ขนาดของโรงเรียน ตลอดจนบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ บางโรงเรียนตั้งอยู่บริเวณที่สูงเขาสูง ประชากร หรือผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ชา ไร่กาแฟ ไร่ข้าวโพด ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์

จำนวนบุคลากรทางการศึกษาและขนาดสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน จำแนกเป็นโรงเรียน ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนบุคลากรทางการศึกษาและขนาดสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย
พัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน

ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนบุคลากรทางการศึกษา		ขนาด สถานศึกษา
		จำนวนผู้บริหาร สถานศึกษา	จำนวน ครูผู้สอน	
1	บ้านผาเตี๋ย	1	5	ขนาดเล็ก
2	บ้านห้วยหก	1	7	ขนาดเล็ก
3	บ้านห้วยห้วยกป๋าย	1	7	ขนาดกลาง
4	ชุมชนศึกษา(บ้านแม่สะแลบ)	1	12	ขนาดกลาง
5	ตำรวจตระเวนชายแดน บ้านนาไต่ (วป รอ.344 อุปลัมภ์)	1	12	ขนาดกลาง
6	บ้านมนตรีวิทยา	1	14	ขนาดกลาง
7	ดอยแสนใจ(ตชด.อนุสรณ์)	1	18	ขนาดกลาง
8	รัฐราษฎร์วิทยา	2	19	ขนาดกลาง
9	ตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าพ่อหลวง อุปลัมภ์ 3 (ข้างกลปทุมวันอนุสรณ์ 4)	1	20	ขนาดกลาง
10	บ้านห้วยผึ้ง	2	47	ขนาดใหญ่
รวมทั้งสิ้น		12	161	

ที่มา: กลุ่มบริหารงานบุคคล สพป.เชียงราย เขต 3 ข้อมูล ข้อมูล ณ วันที่ 11 มกราคม 2567

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน

1. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่โรงเรียนที่เชื่อมโยงกันทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีจิตใจและอุดมการณ์ที่หลอมรวมกันได้อย่างยั่งยืน
2. เพื่อเป็นพลังสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษาในด้านการกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
3. เพื่อจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ให้มี
คุณภาพและได้มาตรฐาน พร้อมทั้งสามารถผดุงคุณภาพและพัฒนามาตรฐานให้สูงขึ้น

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดเชียงราย มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 2,494.37 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 21.36 ของจังหวัดเชียงราย สูงกว่าระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 580 เมตร มีชายแดนติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวระยะทางยาวประมาณ 130 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้และภูเขาสูง มีที่ราบในหุบเขาและที่ราบบริเวณลุ่มแม่น้ำที่สำคัญในเขตอำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย และอำเภอเชียงแสน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดในพื้นที่คืออำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด คืออำเภอดอยหลวง

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรคุณภาพ สร้างคนดี มีความสุข บนพื้นฐานวัฒนธรรมที่ดีงาม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมพัฒนาอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ สถานศึกษามี ความปลอดภัยแก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา
2. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานวัฒนธรรมที่ดีงาม
3. ส่งเสริม สนับสนุนในการสร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม
4. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญ มีมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครูมืออาชีพ ในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ
5. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
6. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

เป้าหมายรวมของการพัฒนาการศึกษา

1. High Quality Student คุณภาพผู้เรียน ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีสมรรถนะและทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสาธารณะ เป็นคนดี คนเก่ง มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ทักษะภาษา ทักษะทางเทคโนโลยี สามารถอ่านออก เขียนได้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม ให้สอดคล้องกับบริบท

2. High Quality Teacher คุณภาพครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้มีความรู้ดี (ความสามารถทางวิชาการที่รู้ลึก รู้รอบ และรู้จริง) มีจิตวิญญาณความเป็นครูมืออาชีพ และมีสมรรถนะสูง (รักในอาชีพ เป็นผู้เสียสละ อดทน มุ่งมั่น พุ่มพู่ในการปฏิบัติหน้าที่ สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง ศรัทธาในผลสำเร็จที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักศีลธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ แสวงหาความรู้ และพร้อมที่จะพัฒนาตนเองตลอดเวลา)

3. High Quality School คุณภาพสถานศึกษา สถานศึกษามีความสะอาด มีความปลอดภัยจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ บรรยากาศร่มรื่น น่าอยู่ น่าыл มีอัตลักษณ์และจุดเด่น หรือ Best Practice ของตนเอง

4. High Quality Office คุณภาพของสำนักงาน สำนักงานมีความเป็นมาตรฐานในระดับดีเยี่ยม มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ AA Excellence ให้บริการด้วยความรวดเร็ว (เป็นระบบ รวดเร็ว ทันเวลา และทำงานเป็นทีม) เต็มใจ (ให้บริการด้วยความเต็มใจ เสมอภาค เป็นกัลยาณมิตรที่ดี) และถูกต้อง (ปฏิบัติหน้าที่บนพื้นฐานของธรรมาภิบาล รักษาผลประโยชน์ของทางราชการ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน)

แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

ในหัวข้อนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายและค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา และได้นำเสนอรายละเอียดที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านให้เข้าใจถึงความจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาได้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

สุภัค ยมพุก และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558) สรุปความหมาย การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ใน การบริหารจัดการสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หรือกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

อัจฉรา จงดี (2560) สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงาม มีความรู้ความสามารถเป็นคนดีของสังคม โดยการจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษาการใช้ทรัพยากร และกระบวนการบริหารที่สอดคล้องและเหมาะสม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

จิตรจรรยา ทรงวิทยา (2561) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือการดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนให้เป็นตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือเป้าหมายการศึกษา สามารถใช้ประโยชน์ของวิชาที่เรียนคือให้นักเรียนมีคุณธรรม เป็นพลเมืองที่ดี และมีสุขภาพดีตามแนวทางของการบริหารสถานศึกษา ในแนวทางปฏิรูปการศึกษา ซึ่งการบริหารจากส่วนกลางจะทำหน้าที่เพียง การวางแผน การกำหนดนโยบาย กำหนดมาตรฐานการศึกษาการจัดสรรงบประมาณ และการกำหนดประเมินคุณภาพ เป็นประการสำคัญ โดยได้มีการกำหนดให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจและการบริหารไปให้หน่วยงานในระดับปฏิบัติงานอันได้แก่ ทางเขตพื้นที่การศึกษาและทางโรงเรียนให้มากที่สุด ได้แก่

1. การบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารงบประมาณ
3. การบริหารงานบุคคล
4. การบริหารทั่วไป

โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะในการบริหาร ดังนี้

1. ทักษะด้านความคิดรวบยอด
2. ทักษะด้านเทคนิควิธี (Technical Skills)
3. ทักษะด้านมนุษย (Human Skills)

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่าการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานโดยการนำผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับบุคคลต่าง ๆ ร่วมกันวางแผนพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบภายในสถาบันการศึกษา ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ก้าวหน้าและมีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข

ความสำคัญการบริหารสถานศึกษา

ครรชิต มาลัยวงศ์ (2557, น. 9) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญมาก เพราะการศึกษาของเยาวชนจะทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรือง หรือจะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศอื่น ๆ ได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารสถานศึกษา หรืออีกนัยหนึ่งก็คือขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านเมืองนั่นเอง หากประเทศใดได้กับบริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา และผลกระทบของการศึกษาต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติแล้ว ประเทศนั้นก็จะมีความรุ่งเรืองในทุก ๆ ทาง ในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีกับบริหารการศึกษาที่เก่ง และทำงานโดยกำหนดเอาความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นธงชัยแล้ว ก็ยากที่ประเทศนั้นจะรุ่งเรืองได้

สัมมา ธนินธ์ (2560, น. 94) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน และเทคนิคต่าง ๆ โดยนำ

ทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การมาใช้เพื่อทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกัน ดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพจากสถานศึกษาบรรลุ ตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ

โดยสรุป การบริหารงานสถาบันการศึกษามีความสำคัญเนื่องจากการดำเนินการอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง โดยมีรูปแบบ ขั้นตอน กฎเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการ โดยมีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินการศึกษาที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ เพื่อให้นักศึกษาได้รับการศึกษาที่ถูกต้อง และมีคุณภาพจากสถาบันการศึกษา บรรลุเป้าหมายที่ระบุไว้ของสถาบันการศึกษานั้น ๆ

การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา

หัวข้อนี้ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความปลอดภัย ในสถานศึกษาและจะนำเสนอรายละเอียดที่จะเป็นประโยชน์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดเข้าใจสาระสำคัญของ การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ตรงกันและจะประกอบไปด้วย ความหมายการ บริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัย ในสถานศึกษา ประเภทของการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา รายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของความปลอดภัยในสถานศึกษา

กฤษณา ศรีสุชาติ (2559, น. 82) กล่าวว่า ความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษา ที่ดำเนินงานตามมาตรฐาน แนวทาง หรือกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่มุ่งเพื่อสร้างความ ปลอดภัยให้แก่นักเรียน รวมทั้งการปกป้องคุ้มครองเด็กนักเรียนจากอันตรายต่าง ๆ ทั้งในด้านการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ และการป้องกันและแก้ไข ปัญหาทางสังคม โดยการดำเนินการดังกล่าว อาจอยู่ในรูปแบบของการจัดการศึกษา และหลักสูตร การเรียนการสอนด้านความปลอดภัย หรือการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เป็นต้น

ศุภร ณะภาณู (2564, น. 66) ให้ความหมายว่า การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการที่จัดขึ้นเพื่อป้องกันหลีกเลี่ยง อันตรายที่เกิดขึ้นได้ทุกขณะ ตั้งแต่ เด็กปฐมวัยและบุคลากรเข้ามาภายในโรงเรียนและออกจากโรงเรียน

กล่าวโดยสรุป ความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการเพื่อการป้องกันและ หลีกเลี่ยงภัยคุกคามทุกรูปแบบที่อาจจะเกิดขึ้นกับ ผู้เรียน ผู้บริหาร ครู และ บุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา

ความสำคัญของความปลอดภัยในสถานศึกษา

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 94) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลัก ที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติบรรลุเป้าหมายตาม

จุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์ และแนวคิดการจัดการการศึกษา โดยได้กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ที่มีวัตถุประสงค์หลักในการเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตของคนทุกช่วงวัย จากภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ และภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น

โดยสรุปความปลอดภัยของสถาบันการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้อย่างมีความสุขในสถาบันการศึกษาและได้รับการคุ้มครองความปลอดภัย สถาบันการศึกษาที่ปลอดภัย จะทำให้ผู้ปกครองไว้วางใจและมั่นใจ เช่นนั้นผู้เรียนจะได้รับความรู้ การเติบโตทางสติปัญญาและอารมณ์ ความอบอุ่น และความปลอดภัย

ระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564, น. 17-25) ซึ่งประกอบด้วย 1) ขอบข่ายความปลอดภัยสถานศึกษา 2) มาตรการความปลอดภัยสถานศึกษา 3) โครงสร้างการบริหารจัดการความปลอดภัยสถานศึกษา และ 4) ขั้นตอนการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา ดังนี้

1. ขอบข่ายความปลอดภัยสถานศึกษา

ขอบข่ายความปลอดภัยสถานศึกษา 4 กลุ่มดังนี้ 1) ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) 2) ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) 3) ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) 4) ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิต (Unhealthiness) มีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence) ประกอบด้วย 1) การล่อลวงละเมิดทางเพศ 2) การทะเลาะวิวาท 3) การกลั่นแกล้งรังแก 4) การชุมนุมประท้วงและการจลาจล 5) การก่อวินาศกรรม 6) การระเบิด 7) สารเคมีและวัตถุอันตราย 8) การล่อลวงลักพาตัว

1.2 ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) ประกอบด้วย 1) ภัยธรรมชาติ 2) ภัยจากอาคารเรียน สิ่งก่อสร้าง 3) ภัยจากยานพาหนะ 4) ภัยจากการจัดกิจกรรม 5) ภัยจากเครื่องมืออุปกรณ์

1.3 ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) ประกอบด้วย 1) การถูกปล่อยปละละเลยทอดทิ้ง 2) การคุกคามทางเพศ และ 3) การไม่ได้รับความเป็นธรรมจากสังคม

1.4 ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิต (Unhealthiness) ประกอบด้วย 1) ภาวะจิตเวช 2) ติดเกม 3) ยาเสพติด 4) โรคระบาดในมนุษย์ 5) ภัยไซเบอร์ 6) การพนัน 7) มลภาวะเป็นพิษ 8) โรคระบาดในสัตว์ และ 9) ภาวะทุพโภชนาการ

2. มาตรการความปลอดภัยสถานศึกษา

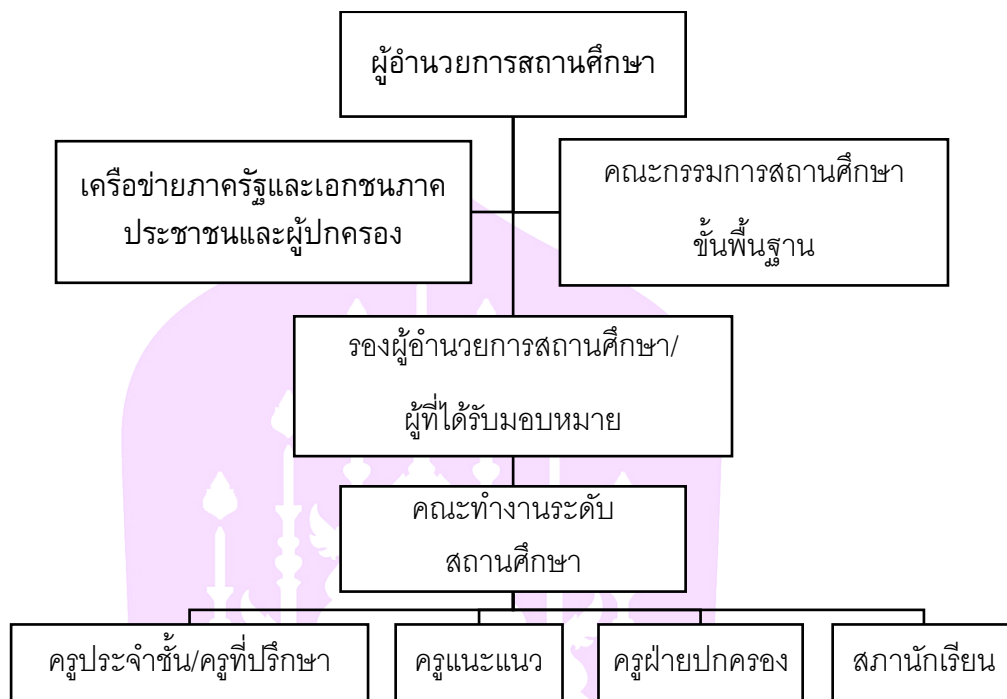
มาตรการความปลอดภัยของสถานศึกษามุ่งเน้นให้เกิดความปลอดภัยต่อนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างยั่งยืน โดยเน้นมาตรการที่เข้มงวดในมาตรการ 3 ป ดังนี้

2.1 การป้องกัน หมายถึง การดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา อุปสรรคหรือความไม่ปลอดภัย ต่อนักเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการสร้างมาตรการป้องกันจากปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งในและนอกสถานศึกษา ดังนี้ 1) การประเมินปัจจัยเสี่ยงของสถานศึกษา 2) การกำหนดพื้นที่ความปลอดภัย 3) การจัดทำแผนความปลอดภัยสถานศึกษา 4) การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษา 5) การจัดโครงสร้างบริหารจัดการความปลอดภัยสถานศึกษา 6) การจัดโครงสร้างข้อมูลสารสนเทศความปลอดภัยสถานศึกษา 7) การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย 8) การจัดระบบช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยสถานศึกษา 9) การจัดระบบคัดกรองและดูแลช่วยเหลือนักเรียน 10) การประเมินนักเรียนรายบุคคล ด้านร่างกาย จิตใจ สังคมสติปัญญา และความต้องการช่วยเหลือ

2.2 การปลูกฝัง หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ จิตสำนึก และเจตคติที่ดี และการสร้างเสริมประสบการณ์เพื่อให้เกิดทักษะในการป้องกันภัยให้นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้ 1) การสร้างจิตสำนึก ความตระหนัก การรับรู้ และความเข้าใจด้านความปลอดภัยให้กับตนเองและผู้อื่น 2) การจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัย ให้แก่นักเรียน ครูบุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง 3) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์ และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้แก่นักเรียน

2.3 การปราบปราม หมายถึง การดำเนินการจัดการแก้ปัญหา การช่วยเหลือเยียวยา พิณฟูและดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย ดังนี้ 1) การจัดการแก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา 2) การช่วยเหลือเยียวยา พิณฟูจิตใจบุคคลผู้ประสบเหตุความไม่ปลอดภัย และ 3) การดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3. โครงสร้างการบริหารจัดการความปลอดภัยสถานศึกษา ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงโครงสร้างการบริหารจัดการความปลอดภัยสถานศึกษา

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564, น. 20

4. ขั้นตอนการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา

การดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา มีขั้นตอนดังนี้ 1) การประเมินสภาพความเสี่ยงด้านความปลอดภัยและจัดลำดับความเสี่ยง 2) การจัดทำแผนดำเนินการความปลอดภัย 3) การดำเนินการตามมาตรการ 4) การดำเนินการตามขอข่วยความปลอดภัย 5) การกำกับติดตามและประเมินผล

มาตรการความปลอดภัยสถานศึกษา ใช้หลัก 3 ป ได้แก่ การป้องกัน ปลุกฝัง และปราบปราม โดยมีรายละเอียดแนวทางการปฏิบัติและตัวชี้วัดดังนี้

1. การป้องกัน

การดำเนินการตามมาตรการการป้องกันเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา

1.1 กำหนดพื้นที่ความปลอดภัย แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) ประชุม ชี้แจงวางแผนการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษาร่วมกับบุคลากร ภาคีเครือข่าย และหน่วยงานองค์กรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) กำหนดพื้นที่ควบคุมความปลอดภัยรวมถึงป้ายสัญลักษณ์ และอุปกรณ์

ควบคุมความปลอดภัยส่วนบุคคล 3) จัดทำป้ายสัญลักษณ์แสดงความเสี่ยงในพื้นที่ที่มีความเสี่ยง

4) จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา

1.2 จัดทำแผนความปลอดภัยของสถานศึกษา แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) เสนอแผนความปลอดภัยของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) กำหนดระยะเวลาการดำเนินงานและผู้รับผิดชอบงาน 4) กำหนดนโยบายความปลอดภัยของสถานศึกษา 5) เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์นโยบายและแผนความปลอดภัยสถานศึกษา

1.3 การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของสถานศึกษา แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภูมิทัศน์ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำ ห้องพิเศษ ห้องอื่น ๆ ให้มีความปลอดภัย 2) จัดทำแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษาที่หลากหลาย

1.4 การจัดโครงสร้างบริหารจัดการความปลอดภัยสถานศึกษา แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) สำรวจและประเมินสภาพความเสี่ยงด้านความปลอดภัยสถานศึกษา 2) สถานศึกษาจัดทำโครงสร้างบริหารจัดการความปลอดภัยสถานศึกษา 3) กำหนดบทบาทหน้าที่ ภาระงานของคณะกรรมการ 4) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานของคณะกรรมการความปลอดภัยสถานศึกษา 5) ประสานความร่วมมือของคณะกรรมการ ภาคีเครือข่าย และหน่วยงานต้นสังกัด

1.5 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศความปลอดภัยสถานศึกษา แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศความปลอดภัยของสถานศึกษา 2) จัดหาเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ 3) เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างครบถ้วนรอบด้าน 4) วิเคราะห์ข้อมูล จัดระบบหมวดหมู่สารสนเทศ 5) จัดทำรายงานระบบข้อมูลสารสนเทศและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ

1.6 การสร้างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและภาคีเครือข่าย แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) ประสานความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในพื้นที่และภาคส่วนต่าง ๆ 2) มีการประชุมวางแผนเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยสถานศึกษาร่วมกัน 3) มีกิจกรรมการดำเนินงานในการเสริมสร้างความปลอดภัยสถานศึกษา 4) มีการประเมินผลร่วมกัน 5) มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความร่วมมือ 6) มีการยกย่องชมเชยเครือข่ายภาคีความร่วมมือ

1.7 การจัดระบบช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา แนวทางปฏิบัติ ได้แก่ 1) แต่งตั้งคณะทำงานด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์องค์กร 2) กำหนดรูปแบบการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ครอบคลุมทั้ง 3 ช่องทาง ประกอบด้วย (1) On Group ได้แก่ การจัดทำนิทรรศการ จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมรณรงค์ในวันสำคัญต่าง ๆ (2) On Line ได้แก่ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางสื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ เป็นต้น (3) On Air การประชาสัมพันธ์ผ่านระบบเสียงตามสายทั้งในสถานศึกษาและชุมชน 3) ปรับรูปแบบ

ระบบช่องทางการสื่อสารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพการณ์ของสถานศึกษา

1.8 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับสถานศึกษา 2) คัดกรองนักเรียนยากจนเป็น 3 กลุ่มได้อย่างชัดเจนประกอบ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา 3) เก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้วยเครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม เช่น การเยี่ยมบ้านนักเรียน การสอบถาม การสัมภาษณ์ เป็นต้น 4) จัดกิจกรรมสำหรับเด็กกลุ่มต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ดังนี้ (1) กลุ่มปกติ จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถตามปกติ (2) กลุ่มเสี่ยง จัดกิจกรรมป้องกันปัญหา (3) กลุ่มมีปัญหา จัดกิจกรรมแก้ปัญหาและระบบส่งต่อ และ 5) สรุปรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.9 การประเมินนักเรียนรายบุคคล ด้านร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา และความต้องการ แนวทางปฏิบัติ ได้แก่ 1) มอบหมายครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษา มีหน้าที่ในการประเมินนักเรียนรายบุคคล 2) จะทำเครื่องมือวัดผลและประเมินนักเรียนรายบุคคลที่ครอบคลุมทุกด้าน 3) ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ดำเนินการประเมินนักเรียนรายบุคคล 4) จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ รายงานผลการประเมินนักเรียนรายบุคคล

2. การปลูกฝัง

การดำเนินการตามมาตรการการปลูกฝังเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา

2.1 การสร้างจิตสำนึกความตระหนักรู้และความเข้าใจด้านความปลอดภัยให้แก่ตนเองผู้อื่นและสังคม แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) สำรวจข้อมูลด้านความปลอดภัยสถานศึกษา 2) จัดลำดับความรุนแรง เร่งด่วนของความปลอดภัยสถานศึกษา 3) ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเพิ่มเนื้อหาด้านความปลอดภัยสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความรุนแรงเร่งด่วน 4) จัดทำคู่มือ/แนวทางว่าด้วยความปลอดภัยในสถานศึกษา 5) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาให้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน 6) จะทำศูนย์บริการสื่อด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

2.2 การจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยให้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) ประชุมครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อชี้แจงแนวทางเกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษา 2) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยบูรณาการเนื้อหาความปลอดภัยสถานศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ 3) การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและชุมชน 4) จัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องความปลอดภัยสถานศึกษาผ่านกิจกรรม Classroom Meeting ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง

2.3 การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ ประสบการณ์และสมรรถนะด้านความปลอดภัยให้นักเรียน แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) จัดกิจกรรมเสริมทักษะประสบการณ์ที่เน้นการลงมือปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ให้นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา 2) จัดกิจกรรมสอดแทรกด้านความปลอดภัยสถานศึกษาในกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ 3) สรรหาต้นแบบผู้จัดกิจกรรม และการจัดกิจกรรมเสริมทักษะที่เป็นเลิศ

3. การปราบปราม

การดำเนินการตามมาตรการการปราบปรามเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในสถานศึกษา

3.1 การจัดการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุความปลอดภัยในสถานศึกษา แนวทางปฏิบัติ ได้แก่ 1) กำหนดแนวทางปฏิบัติการจัดการหรือการระงับเหตุ การช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุในสถานศึกษา และสร้างการรับรู้ร่วมกันทุกภาคส่วน 2) จัดตั้งคณะทำงานเคลื่อนที่เร็ว (Roving Team) ที่สามารถเข้าระงับเหตุได้อย่างทันเหตุการณ์ 3) เตรียมบุคลากร และเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมรับสถานการณ์ 4) ติดตั้งระบบเตือนภัย เช่น กล้องวงจรปิด สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ 5) ซ่อมระงับเหตุอย่างต่อเนื่อง เช่น การดับเพลิง การซ่อมหนีไฟ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เป็นต้น 6) ประสานงานเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อให้ความช่วยเหลือได้ทันเหตุการณ์ 7) ส่งต่อผู้ประสบเหตุเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ 8) กำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน

3.2 การช่วยเหลือ เยียวยา พ้นฟู จิตใจบุคคลผู้ประสบเหตุความไม่ปลอดภัย แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) จัดทำข้อมูลบุคคลและหน่วยงานในพื้นที่ตั้งของสถานศึกษาที่สามารถติดต่อประสานงานและให้การช่วยเหลือ เยียวยา พ้นฟู จิตใจได้อย่างรวดเร็วทันท่วงที 2) จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือเยียวา พ้นฟูและให้คำปรึกษา โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายต่าง ๆ 3) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสม 4) ประสานเครือข่ายการมีส่วนร่วมหน่วยงาน องค์กร เพื่อให้การช่วยเหลือเยียวา พ้นฟู 5) ระบบประกันภัยรายบุคคลหรือรายกลุ่มที่สามารถให้การคุ้มครองสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน 6) สร้างขวัญกำลังใจโดยการติดตามเยี่ยมเยียนอย่างสม่ำเสมอ

3.3 ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมาย แนวทางการปฏิบัติ ได้แก่ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการด้านกฎหมาย ให้ผู้ประสบเหตุได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายกำหนด 2) รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาหน่วยงานต้นสังกัด 3) ดำเนินคดี จำแนกประเภทของเหตุที่เกิดติดต่อประสานงานผู้ปกครองเพื่อดำเนินการหรือดำเนินการแทนผู้ปกครอง 4) ให้การคุ้มครองนักเรียนให้อยู่ในความปลอดภัย

สรุปได้ว่า ระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา หมายถึง ชุดขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่แสดงถึงโครงสร้างความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันของแนวทางในการดำเนินการ

ของสถานศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และ ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

แนวคิดและทฤษฎีของความปลอดภัยในสถานศึกษา

กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559, น. 112–114) ได้รวบรวมทฤษฎีเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ ไว้ 3 ทฤษฎี คือทฤษฎีโดมิโน ทฤษฎีรูปแบบระบบความปลอดภัยของฟิเรนซ์ (Firenze) และทฤษฎีรูปแบบการเกิดอุบัติเหตุของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา ดังนี้

1. ทฤษฎีโดมิโน (Domino Theory) ของการเกิดอุบัติเหตุ สามารถเชื่อมโยงได้กับปรัชญาความปลอดภัยของ Heinrich เกี่ยวกับสาเหตุของอุบัติเหตุ ทฤษฎีโดมิโนเป็นแนวคิดที่ว่าอุบัติเหตุเกิดขึ้นเมื่อสิ่งต่าง ๆ ไม่ปลอดภัย และอุบัติเหตุเหล่านี้อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายได้เหมือนกับว่ามีโดมิโน 5 ตัวเรียงชิดกัน และตัวหนึ่งล้มโดมิโนตัวถัดไปก็จะล้มไปด้วย ตัวโดมิโนทั้ง 5 ตัวได้แก่

ลำดับที่ 1 บรรพบุรุษและสิ่งแวดล้อมสังคม (Ancestry and Social Environment) สิ่งแวดล้อมสังคมและการประพฤติปฏิบัติสืบทอดกันมาจากอดีต ทำให้แต่ละบุคคลมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาต่าง ๆ มีบางสิ่งที่คุณคนทำโดยประมาทหรือขาดความยั้งคิด และบางครั้งสิ่งเหล่านี้อาจนำไปสู่อุบัติเหตุได้

ลำดับที่ 2 ความผิดปกติของ บุคคล (Fault of Person) มีบางสิ่งที่คุณทำให้คนเราแสดงออกแตกต่างไปจากคนอื่น ๆ เช่น พวกเขามีความผิดปกติทางสุขภาพจิต หรือมาจากสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่ดี สิ่งต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมมีहनหันพลันแล่น ความวิตกกังวล และความตื่นเต้น สามารถเกิดจากสิ่งเหล่านี้ได้

ลำดับที่ 3 การกระทำที่ไม่ปลอดภัยและหรือสภาพเครื่องจักรหรือสภาวะสิ่งแวดล้อมที่เป็นอันตราย (Unsafe Act Mechanical or Physical Hazard) บางสิ่งบางอย่างที่คุณคนทำในที่ทำงานอาจไม่ปลอดภัย เช่น การยืนใต้ของหนัก หรือเล่นกับเครื่องจักรอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

ลำดับที่ 4 อุบัติเหตุ (Accident) เกิดขึ้นเมื่อสามสิ่งมารวมกันทำให้เกิดเหตุการณ์ เช่น หากคุณตกจากที่สูง ลื่นล้มหรือสะดุดล้ม สิ่งอื่นที่ตกจากที่สูงอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้เช่นกัน หากเกิดอุบัติเหตุอาจบาดเจ็บได้

ลำดับที่ 5 การบาดเจ็บ (Injury) มีหลายประเภทที่สามารถเกิดขึ้นได้กับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ตัวอย่างบางส่วน ได้แก่ แผลไฟไหม้ กระดูกหัก และแผลฉีกขาด

2. ทฤษฎีรูปแบบระบบความปลอดภัยของฟิเรนซ์ (Firenze System Model) Firenze กล่าวว่าเพื่อศึกษาสาเหตุของอุบัติเหตุ คุณต้องดูที่ส่วนต่าง ๆ ของระบบทำงานร่วมกัน ซึ่งรวมถึงคน เครื่องจักร และสิ่งแวดล้อม สิ่งสำคัญคือต้องเข้าใจบทบาทของสิ่งเหล่านี้ในการก่อให้เกิดอุบัติเหตุ เพื่อให้คุณสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้นเกี่ยวกับการผลิตและความปลอดภัย องค์ประกอบดังกล่าว

ประกอบด้วยคน (Man) เครื่องจักร (Machine) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของอุบัติเหตุแต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญต่อการเกิดอุบัติเหตุ (Accident) และการตัดสินใจในการผลิตงาน (Task) ดังนี้

2.1 คน หรือผู้ปฏิบัติงาน (Man) เมื่อมีคนกำลังทำงานจำเป็นต้องแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีที่ดีที่สุดเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม แสดงความคิดเห็นทุกครั้งย่อมมีความเสี่ยง ดังนั้นคุณควรมีข้อมูลเพียงพอก่อนทำอะไรลงไป หากข้อมูลดีและถูกต้อง การแสดงความคิดเห็นก็น่าจะเป็นไปได้ด้วยดี แต่หากข้อมูลไม่ถูกต้อง การแสดงความคิดเห็นอาจผิดพลาดหรือมีความเสี่ยงสูงที่จะล้มเหลว ซึ่งอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

2.2 อุปกรณ์เครื่องจักร (Machine) เครื่องจักรที่เราใช้ทำสิ่งต่าง ๆ จะต้องอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี หากเครื่องจักรไม่ได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสมหรือไม่ได้รับการบำรุงรักษาอย่างดี เครื่องจักรจะพังและก่อให้เกิดปัญหาได้

2.3 สิ่งแวดล้อม (Environment) สภาพการทำงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงานมีบทบาทสำคัญต่อการผลิตความผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม ย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้ปฏิบัติงานและเครื่องจักร ซึ่งจะเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้

3. ทฤษฎีรูปแบบการเกิดอุบัติเหตุของกองทัพบกสหรัฐอเมริกา การบริหารงานความปลอดภัยของกองทัพบกสหรัฐอเมริกาได้พัฒนามากขึ้นเนื่องจากได้มีการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการป้องกันประเทศ กองทัพบกสหรัฐอเมริกาจึงได้ศึกษาเทคโนโลยีทางด้านความปลอดภัยควบคู่ไปกับเทคโนโลยีในการผลิตและการใช้ด้วยรูปแบบที่น่าเสนอนี้เป็นรูปแบบที่แสดงถึงการเกิดอุบัติเหตุซึ่งอ้างอิงสรุปเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้เป็น 3 ประการคือ

3.1 ความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน (Human Error) เกิดจากการที่ผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมกระทำที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Act) สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Condition) ต่าง ๆ ที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นก็เกิดจากวิธีการทำงานที่ไม่ปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานเช่นกัน ความผิดพลาดต่าง ๆ นั้น อาจเกิดขึ้นจากความผิดพลาดทางร่างกาย ขาดการฝึกอบรมอย่างเพียงพอหรือขาดการกระตุ้นหรือแรงจูงใจในการทำงาน

3.2 ความผิดพลาดในระบบ (System Error) อาจเกิดจากการออกแบบไม่เหมาะสม ซึ่งเนื่องมาจากนโยบายที่ไม่เหมาะสมของหน่วยงาน เช่น การประหยัด การเลือกใช้เทคโนโลยีการบำรุงรักษาหรือเกิดจากความล้มเหลวในการออกแบบที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เป็นต้น

3.3 ความผิดพลาดในการบริหารจัดการ (Management Error) สาเหตุหลักอาจเกิดจากความล้มเหลว (Failure) จากการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร การใช้เทคโนโลยี และระบบการทำงานที่ไม่เหมาะสม ซึ่งความล้มเหลวนี้อาจเกิดจากการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารที่ไม่ถูกต้องการฝึกอบรมอาจไม่เพียงพอขาดการกระตุ้นจูงใจในการปฏิบัติงาน

ตาราง 2 แสดงตารางสังเคราะห์การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา

การบริหารจัดการความปลอดภัย ในสถานศึกษา	กมลลักษณ์ อรรถมุต (2567)	กมลอร อุณสถานนท์ (2563)	กฤษฎดา ไพรลักษณ์ (2567)	ชญัตร์ ปานนักร้อย (2566)	ชัชณษา ขุนจง (2563)	พรพจน์ โสภา (2566)	ศตวรรษ ฤทธิคำ (2566)	ศาศวัต ธนนาจรรย์ (2566)	ศุภณัฐ วรคุณพิณิจ (2567)	อติสร ดีปานธรรม (2561)	ความถี่
1 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ			✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	7
2 ด้านการบริหารระบบป้องกันและ ระงับอัคคีภัย	✓										1
3 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	8
4 ด้านการป้องกันปัญหาทางสังคม			✓	✓		✓			✓	✓	5
5 ด้านภัยที่เกิดจากการใช้ความ รุนแรงของมนุษย์								✓			1
6 ด้านการป้องกันปัญหาเสพติดใน สถานศึกษา				✓							1
7 ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของ นักเรียน		✓	✓	✓			✓		✓	✓	6
8 ด้านความปลอดภัยในการใช้งาน อาคารสถานที่	✓	✓			✓		✓	✓			5
9 ด้านการบริหารการศึกษาด้านการ ลดความเสี่ยง	✓										1
10 ด้านการบริหารสถานศึกษาใน สถานการณ์โรคระบาด	✓										1
11 ด้านการปรับปรุงและซ่อมบำรุง					✓						1
12 ด้านการดูแลรักษาความปลอดภัย					✓						1
13 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย		✓									1
14 ด้านมลพิษจากทางอากาศ ทาง เสียง								✓			1
15 ด้านสิ่งปนเปื้อนในอาหาร อุปกรณ์ เครื่องใช้								✓			1
16 ด้านการจัดสวัสดิศึกษา		✓				✓					2
17 ด้านหลักสูตรความปลอดภัย							✓				1
18 ด้านการจัดบริการความปลอดภัย		✓				✓	✓				3
19 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา สัตว์มีพิษ			✓								1
20 ด้านผลกระทบจากการสู้รบและ ความไม่สงบ			✓								1

จากตาราง 2 การสังเคราะห์งานวิจัยข้างต้น พบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัย
ในสถานศึกษา มีประเด็นที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน จากนัก

การศึกษา จำนวน 10 ท่าน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกองค์ประกอบ โดยใช้ความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป สรุปได้จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ด้านการป้องกันปัญหาทางสังคม ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน และ ด้านความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่

โดยผู้วิจัยอธิบายความหมายในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา

มีนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่านได้ให้นิยามความหมายเหมือน หรือสอดคล้อง การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

กัมปนาท นาคบัว (2554, น. 7) กล่าวว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ หมายถึง วิธีการหรือสิ่งที่สถานศึกษาต้องดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขภัยที่เกิดขึ้นจากอาคารเรียน อาคารประกอบ บริเวณสถานศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

กฤษดา ไพโรลักษณ์ (2567, น. 1432) กล่าวว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ กำหนดแนวทาง 2 ประการ คือ 1) ให้การสนับสนุนและจัดตั้งงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ดับเพลิง มาติดตั้ง ตามจุดต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน 2) เชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่บุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน จัดกิจกรรมและซักซ้อมแผนในกรณีเกิดไฟไหม้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ อัคคีภัยทั้งนี้เพื่อป้องกันความสูญเสียทางทรัพย์สินและชีวิต

ชญุตว์ ปานนักร้อย (2566, น. 16) กล่าวว่า อุบัติเหตุ หมายถึง อันตรายที่เกิดขึ้นโดยฉับพลัน ซึ่งไม่ได้คาดคิดมาก่อน อันเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความเสียหายทั้งทางร่างกายและทรัพย์สิน อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นได้กับทุกคน ทุกเวลา และทุกสถานที่ บุญทวี บุญให้ (2563, หน้า 15) กล่าวว่า มาตรการป้องกันอุบัติเหตุในสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนป้องกันและเตรียมความพร้อมในการรับมือกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น เพื่อความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย การประเมินความเสี่ยง การสำรวจจุดเสี่ยง การวางแผนป้องกัน การกำหนดนโยบายความปลอดภัยที่ชัดเจน การจัดทำมาตรการเผชิญเหตุ และการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนและการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนและบุคลากรมีความรู้ และทักษะในการป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุ รวมทั้งการจัดเวรยามดูแลความปลอดภัย อันจะช่วยลดผลกระทบจากอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา

มีนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่านได้ให้นิยามความหมายเหมือน หรือสอดคล้องด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ไว้ดังนี้

กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559, น. 87) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัยที่ครอบคลุมการระบุนอันตราย การประเมินความเสี่ยง การวางแผนป้องกัน และการดำเนินการแก้ไขเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

กนกอร อุ่สถานนท์ (2563, น. 10) กล่าวว่า การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาควรมีการวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบ รวมถึงการมีมาตรการป้องกัน และแก้ไขอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นในโรงเรียน

กนกลักษณ์ อรรคมุต (2567, น. 10) กล่าวว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยควรมีการประเมินความเสี่ยงและวางแผนป้องกันอุบัติเหตุ รวมถึงการฝึกอบรมบุคลากรและนักเรียน ให้มีความรู้และทักษะในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

บุญทวี บุญให้ (2563, น. 71) กล่าวว่า มาตรการป้องกันอุบัติเหตุในสถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนป้องกันและเตรียมความพร้อมในการรับมือกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น เพื่อความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการความปลอดภัยอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งประกอบด้วย การประเมินความเสี่ยง การวางแผนป้องกัน การจัดทำมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ การฝึกอบรมบุคลากรและนักเรียนให้มีความรู้และทักษะในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน การเตรียมความพร้อมในการรับมือกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น และการประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุสำหรับนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา

ด้านการป้องกันปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา

มีนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่านได้ให้นิยามความหมายเหมือน หรือสอดคล้อง ด้านการป้องกันปัญหาทางสังคม ไว้ดังนี้

ศิริพรรณ เกตุแก้ว (2558, น. 50) กล่าวว่า การดำเนินการรักษาความปลอดภัยตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมของโรงเรียนประถมศึกษาควรมีการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัย มีการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้ด้านโภชนาการแก่นักเรียน ครู บุคลากร

อิชานนท์ ณ บางช้าง (2565, น. 245) กล่าวว่า การบริหารงานตามแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษาควรมีการวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบ รวมถึงการมีมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่อาจเกิดขึ้นในโรงเรียน

ศาสตราจารย์ ธนุณาจารย์ (2566, น. 300) กล่าวว่า การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนควรมีการประเมินความเสี่ยงและวางแผนป้องกันปัญหาทางสังคม รวมถึงการฝึกอบรมบุคลากรและนักเรียนให้มีความรู้และทักษะในการรับมือกับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

อดิสรณ์ ดีปานธรรม (2561, น. 155) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาควรมีการประเมินความเสี่ยงและวางแผนป้องกันปัญหาทางสังคม รวมถึงการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินงาน

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การป้องกันปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบ โดยประกอบด้วย การประเมินความเสี่ยง การวางแผนและดำเนินการป้องกัน การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน การจัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้แก่นักเรียนและบุคลากร การฝึกอบรมให้มีทักษะในการรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่อาจส่งผลกระทบต่อนักเรียนและบุคลากรในสถานศึกษา เช่น ปัญหายาเสพติดและปัญหาสังคมอื่น ๆ

ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน

มีนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่านได้ให้นิยามความหมายเหมือน หรือสอดคล้อง ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน ไว้ดังนี้

ศุภร ณะภาณุ (2564, น. 65) กล่าวว่า การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนควรมีการดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนอย่างใกล้ชิด รวมถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและการตรวจสุขภาพประจำปี

จรรุวรรณีย์ เหยียบไธสง (2563, น. 8) กล่าวว่า การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชนควรครอบคลุมถึงการดูแลสุขภาพของนักเรียนในด้านร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะการจัดสิ่งแวดล้อมให้สะอาด ปลอดภัย มีอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ และมีการตรวจสุขภาพนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สุชีรา ใจหวัง (2560, น. 55) กล่าวว่า การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาควรมีการดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียน รวมถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและการให้ความรู้ด้านสุขภาพ

ศตวรรษ ๒๑ (2566, น. 215) กล่าวว่า โรงเรียนควรส่งเสริมสุขภาพนักเรียนผ่านกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ด้านสุขภาพ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ในการดูแลสุขภาพตนเอง และมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี เช่น การล้างมือ การกินอาหารที่สะอาด และการออกกำลังกายอย่างเหมาะสม

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา หมายถึง การจัดการอย่างเป็นระบบเพื่อส่งเสริม ป้องกัน และรักษาสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจของนักเรียน โดยเน้นการดำเนินงานเชิงรุกในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นการดูแลอย่างใกล้ชิด การสร้างสภาพแวดล้อมที่สะอาดและปลอดภัย การจัดหาอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ตลอดจนการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี การออกกำลังกาย และการให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพตนเองผ่านสื่อการเรียนรู้และกิจกรรมสร้างสรรค์ภายในโรงเรียน

ด้านความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่

มีนักวิชาการและนักวิจัยหลายท่านได้ให้นิยามความหมายเหมือน หรือสอดคล้อง ด้านความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ ไว้ดังนี้

กฤษฎา ศรีสุชาติ (2559, น. 42) ได้ระบุถึงความสำคัญของการพัฒนาตัวบ่งชี้ในการประเมินความปลอดภัยของอาคารสถานที่ในโรงเรียน รวมถึงการจัดทำคู่มือที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบและบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้มีความปลอดภัยและเหมาะสมต่อการใช้งาน

ศิริพรรณ เกตุแก้ว (2558, น. 78) ได้กล่าวถึงมาตรการในการดูแลความปลอดภัยของอาคารสถานที่ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเน้นการตรวจสอบสภาพอาคาร ระบบไฟฟ้า และการกำหนดแนวทางในการบำรุงรักษาที่เป็นระบบ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 (2565, น. 40) ได้เสนอแนวทางการดูแลและบำรุงรักษาอาคารสถานที่ในโรงเรียนให้มีความปลอดภัยและเหมาะสมต่อการใช้งาน รวมถึงการกำหนดมาตรฐานในการตรวจประเมินความปลอดภัยของอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, น. 25) ได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดมาตรการในการดูแลและบำรุงรักษาอาคารสถานที่ในโรงเรียนให้มีความปลอดภัยและเหมาะสมต่อการใช้งาน การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และการฝึกอบรมบุคลากรในการดูแลรักษาอาคารสถานที่อย่างถูกวิธี

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นระบบในการดูแล ตรวจสอบ และบำรุงรักษาอาคารสถานที่ในโรงเรียนให้มีความปลอดภัยและเหมาะสมต่อการใช้งาน โดยมีการกำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน มีการตรวจประเมินสภาพอาคารและระบบสาธารณูปโภคอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อประเมินความปลอดภัย การจัดทำแผนบำรุงรักษาเชิงป้องกัน และการพิจารณานำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบและรักษาความปลอดภัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กนกลักษณ์ อรรคมุต (2567, น. 104) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา ด้านการบริหารระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานศึกษา ด้านการบริหารการลดความเสี่ยงในสถานศึกษา ด้านการบริหารอาคารสถานที่ในสถานศึกษา และ ด้านการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โรคระบาด

แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย เน้นที่ด้านการบริหารจัดการภัยพิบัติในสถานศึกษา เนื่องจากภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต และทรัพย์สินโดยส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ และวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมทั้งในระยะสั้น และระยะยาวด้านการบริหารอาคารสถานที่ เนื่องจากเป็นส่วนที่สามารถเห็นเป็นรูปธรรม โดยโรงเรียนควรมีระบบแนวทางการดำเนินการที่ก่อให้เกิดความปลอดภัยโดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ทำให้เด็กปลอดภัย ซึ่งตรงกับแนวคิดของการจัดระบบความปลอดภัยในโรงเรียนของมูลนิธิศูนย์สิทธิเด็ก (มูลนิธิศูนย์สิทธิเด็ก, หน้า 8-12) การจัดหาอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนที่ปลอดภัย การก่อสร้างและการดูแลรักษาโรงเรียน รวมถึงการเลือกที่ตั้งโรงเรียนที่ปลอดภัย ออกแบบให้ด้านทานกับภัยพิบัติ มีการวางแผนติดตามการจัดสรรงบประมาณและการดูแลรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยของอาคารสถานที่อย่างต่อเนื่อง องค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (2560, หน้า 1-5)

กนกอร อุณสถานนท์ (2563, น. 4) ได้ศึกษาการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดสิ่งแวดลอมให้ปลอดภัย ด้านการให้บริการความปลอดภัย ด้านการจัดสวัสดิศึกษา และ ด้านสุขภาพอนามัย

ระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านสุขภาพอนามัย ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติรองลงมา โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการให้บริการความปลอดภัย ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดสิ่งแวดลอมให้ปลอดภัย และด้านการจัดสวัสดิศึกษา

กฤษดา ไพโรลักษณ์ (2567) ได้ศึกษาการบริหารงานความปลอดภัยนักเรียนของโรงเรียนในพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 6 พบว่า การบริหารงานความปลอดภัยนักเรียนของโรงเรียนในพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม ด้านปัญหาสุขภาพและอนามัยของนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสัตว์มีพิษ ด้านผลกระทบจากการสู้รบและความไม่สงบ และ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ

จารุวรรณ เหยิบไธสงค์ (2563, น. 100) ได้ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผลการเปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ตามระดับการจัดการศึกษาของโรงเรียน และการบริการรับ-ส่งนักเรียนของโรงเรียนพบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านนโยบายและการวางแผนจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการนำแผนการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนไปปฏิบัติ และด้านการปรับปรุงการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

ชญัตว์ ปานนักร้อย (2566, น. 125) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์ ตามคู่มือแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556 และ คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัยสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2565 ได้แก่ ด้านการป้องกันอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านการป้องกันอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านการป้องกันปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา ด้านการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา และ ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน

ชัชฌูชา ขุนจง (2536, น. 295-296) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา จากการสำรวจโรงเรียนและสัมภาษณ์ผู้บริหารของโรงเรียนพบว่า ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยที่มีโอกาสเกิดในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังนี้ ด้านอุบัติเหตุ ด้านอุบัติเหตุ ด้านความปลอดภัยในการใช้งานอาคาร ด้านการปรับปรุงและซ่อมบำรุง และ ด้านการดูแลรักษาความปลอดภัย

ธิชานนท์ ณ บางช้าง (2565, น. 248-249) ได้ศึกษาการบริหารงานตามแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี พบว่า การบริหารงานตามแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา และด้านการบำบัดรักษาผู้ติดยา

บุญทวี บุญให้ และวีรพล กุลบุตร (2563, น. 62-74) ได้ศึกษาการศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอ ยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานศึกษาปลอดภัยตามกรอบขอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

รชตภรณ์ ชัยประภา (2566, น. 91-92) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาโรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารจัดการความปลอดภัย มีการ

ดำเนินงานโดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ มาตรการป้องกัน รongลงมา คือ มาตรการการปราบปรามมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และมาตรการการปลูกฝัง ตามลำดับ

ผกากรอง ด้วงสุข (2568, น. 305) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ใน ภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ปัญหาผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ยกเว้น เพศ และขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

พรพจน โสภา (2566, น. 361-362) ได้ศึกษาความร่วมมือในการบริหารกับความปลอดภัยของสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวัดยงกระบัตร (ชุบราชูราษฎร์นุสรณ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัด สิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย ด้านการให้บริการความปลอดภัย

ด้านการจัดสวัสดิศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านสุขภาพอนามัย ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติรองลงมา โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือด้านการให้บริการความปลอดภัย ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้ ปลอดภัย และด้านการจัดสวัสดิศึกษา ตามลำดับ

ศตวรรษ ถวิลคำ (2566, น. 218) ได้ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 42-43 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการให้บริการความปลอดภัย ด้านอาคารสถานที่ ด้านหลักสูตรความปลอดภัย ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย ด้านมาตรการรักษาความปลอดภัยในสุขอนามัยนักเรียน

ศาศวัต ธนุนาจารย์ (2566, น. 297-298) ได้ศึกษาการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ใช้แนวคิดความปลอดภัยในโรงเรียนตามแนวทางของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) (2561) ที่จำแนกความปลอดภัยในโรงเรียน (School Safety) ออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านกายภาพ สิ่งแวดล้อม เครื่องเล่น อาคารเรียน ฯลฯ ด้านความรุนแรง ในโรงเรียน ในครอบครัวและจากโลกโซเชียล ด้านมลพิษจากทางอากาศ ทางเสียง สภาพแวดล้อมที่ตั้งของโรงเรียน ด้านสิ่งปนเปื้อนในอาหาร อุปกรณ์เครื่องใช้ ของเล่น ด้านภัยพิบัติ จากโรคติดต่อในโรงเรียน จากภัยธรรมชาติ ร่วมกับ

นำแนวคิดทฤษฎีรูปแบบระบบความปลอดภัยของ Firenze (Firenze System Model) ที่ศึกษาถึงสาเหตุของอุบัติเหตุว่า จะต้องศึกษาองค์ประกอบทั้งระบบซึ่งมีปฏิริยาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน องค์ประกอบนี้ ได้แก่ คน (Man) เครื่องจักร (Machine) และสิ่งแวดล้อม (Environment)

ศุภณัฐ วรคุณพินิจ (2567, น. 162–163) ได้ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อปัจจัยด้านความปลอดภัยภายในสถานศึกษา โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านมาตรการรักษาความปลอดภัยในสุขภาพอนามัยของนักเรียน

ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสังคม

ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุเกี่ยวกับภัยธรรมชาติ

สุชีรา ใจหวัง (2561, น. 50) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่า การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใน 3 ด้าน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า จัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก รองลงมาการจัดการบริการความปลอดภัยในโรงเรียนมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก และการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา มีระดับความคิดเห็นในระดับปานกลาง

สุรัชฎา โยคะสัย (2563, น. 404) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองตามการรับรู้ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนระดับประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน มีการรับรู้ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองโดยรวมและรายองค์ประกอบทุกองค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก ครูและนักเรียนมีการรับรู้ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองโดยรวมและองค์ประกอบที่ 1–3 และ 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูและผู้ปกครองนักเรียน มีการรับรู้ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองโดยรวมและองค์ประกอบที่ 1–3 และ 5–7 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีการรับรู้ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทองโดยรวมและองค์ประกอบที่ 1–3 และ 5–7 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อดิสร ดีปานธรรม (2561, น. 155) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการ

จัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม ด้านมาตรการรักษาความปลอดภัยในสุขภาพอนามัยของนักเรียน รูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาได้รับการประเมินและได้รับการรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มครั้งที่ 2 ทุกท่านว่ารูปแบบดังกล่าวเป็นรูปแบบที่ดีและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ สถานการณ์จริง

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และนักวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2567 ได้สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพ 2

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์การศึกษา 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ผู้ศึกษาใช้ระเบียบการศึกษางานเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 10 โรงเรียน โดย บุคลากรทางการศึกษา ทั้งสิ้น 173 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรตารางคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จำนวนทั้งสิ้น 123 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่ายตามสัดส่วนของบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ชื่อโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
1	โรงเรียนบ้านผาเตี๋ย	1	5	1	3
2	โรงเรียนบ้านห้วยหก	1	7	1	5
3	โรงเรียนบ้านห้วยห้วยกป่าโซ	1	7	1	5
4	โรงเรียนชุมชนศึกษา (บ้านแม่สะแลป)	1	12	1	8
5	โรงเรียน ตชด.นาโต่ (วปรอ.344 อุปลัมภ์)	1	12	1	8
6	โรงเรียนบ้านมนตรวิวิทยา	1	14	1	10
7	โรงเรียนดอยแสนใจ (ตชด.อนุสรณ์)	1	18	1	13
8	โรงเรียนรัฐราษฎร์วิทยา	1	20	1	14
9	โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 3	1	20	1	14
10	โรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง	2	47	1	33
รวมทั้งสิ้น		173		123	

ที่มา: กลุ่มบริหารงานบุคคล สพป.เชียงราย เขต 3 ข้อมูล ข้อมูล ณ วันที่ 11 มกราคม 2567

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Scales) มีจำนวน 42 ข้อ จำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา จำนวน 7 ข้อ 2) ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ใน

สถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านการป้องกันภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์
 ในสถานศึกษา จำนวน 8 ข้อ และ 5) ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา จำนวน
 6 ข้อ

มีเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม
 ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการ
 การบริหารจัดการความปลอดภัยของสถานศึกษา เพื่อกำหนดขอบเขตและกรอบแนวคิดแนวทางการ
 การสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อตรวจสอบ และ
 ปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำและแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ
 จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

4.1 ผศ.ดร.ณัฐวุฒิ สัมปไส ตำแหน่ง ผู้ช่วยคณบดี วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

4.2 นายวันชัย ชื่นตา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

4.3 นายทวิช บัวแพง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแม่คำ (ประชาชนุ
 เเคราะห์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

5. พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถาม
 เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามโดยมีเกณฑ์การ
 ให้คะแนน ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามได้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามได้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามนั้นไม่ได้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ระบุไว้

6. นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และค่า IOC ที่คำนวณได้ 1.00 ทุกข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดำเนินหาความเชื่อมั่นต่อไป

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วทำแบบสอบถามออนไลน์ โดยใช้ Google Forms ก่อนการนำไปทดลองใช้ต่อไป

8. นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่นโดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

9. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขให้เรียบร้อยสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมในการศึกษานี้ ได้กำหนดตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากคณะวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาเขตเชียงราย เพื่อนำไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้ศึกษาส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ ด้วย QR CODE Google form ให้กลุ่มตัวอย่าง ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 123 ชุด ได้รับการตอบกลับมา 123 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปวิเคราะห์ โดยดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับคำถามในการวิจัย และการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาค่าของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ประกอบด้วย

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC)

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และ ขนาดของสถานศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ ใช้สถิติบรรยาย คือ ร้อยละ (Percentage)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.1 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

3.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้
 ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัยอยู่ในระดับ มาก
 ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับ ปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับ น้อยที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับ น้อย

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา

กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (Independent sample t-test)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน และ ขนาดของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว (One-way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และ เพื่อเปรียบเทียบ การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของ สถานศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แสดงผลการศึกษาการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่าย พัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3

ตอนที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบ การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษากลุ่ม เครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของ สถานศึกษา

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	=	จำนวนตัวอย่าง
\bar{X}	=	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	=	ค่าสถิติ (t-test)
F	=	ค่าสถิติ (f-test)
Sig.	=	ค่า Significant (ระดับนัยสำคัญ)
*	=	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระดับการศึกษา		
1.1 ปริญญาตรี	109	88.62
1.2 สูงกว่าปริญญาตรี	14	11.38
รวม	123	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
2.1 ต่ำกว่า 5 ปี	37	30.08
2.2 5-10 ปี	75	60.38
2.3 มากกว่า 10 ปี	11	8.94
รวม	123	100.00
3. ขนาดของสถานศึกษา		
3.1 ขนาดเล็ก	10	8.13
3.2 ขนาดกลาง	79	64.23
3.3 ขนาดใหญ่	34	27.64
รวม	123	100.00

จากตาราง 4 ผลการศึกษาสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 123 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามระดับการศึกษาปริญญาตรี มากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี โดยผู้ตอบแบบสอบถามระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวนทั้งสิ้น 109 คน คิดเป็นร้อยละ 88.62 และผู้ตอบแบบสอบถามระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนทั้งสิ้น 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.38

จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 123 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มากที่สุด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 60.38 รองลงมา คือ ผู้ตอบแบบสอบถามคนที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.08 รองลงมา คือ ผู้ตอบแบบสอบถามคนที่มีประสบการณ์การทำงาน 2.3 มากกว่า 10 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 8.94 ตามลำดับ

จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 123 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามใน สถานศึกษาขนาดกลาง มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 64.23 รองลงมา คือ สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 27.64 และ น้อยที่สุด คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.13 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 แสดงผลการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวม

การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา	(n = 123)		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา	4.25	0.38	มาก	3
2. ด้านการป้องกันและแก้ไขทางสังคมในสถานศึกษา	4.15	0.42	มาก	5
3. ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา	4.35	0.33	มาก	2
4. ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา	4.45	0.28	มาก	1
5. ด้านความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา	4.20	0.40	มาก	4
รวม	4.28	0.36	มาก	

จากตาราง 5 การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยรวมเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.35$) ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.25$) ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่

ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.20$) และน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขทางสังคมในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา

ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา	(n = 123)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. สถานศึกษามีการดำเนินมาตรการและกิจกรรมเพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันอุบัติเหตุอย่างต่อเนื่อง	4.30	0.35	มาก
2. สถานศึกษามีการตรวจสอบและปรับปรุงพื้นที่ต่าง ๆ ให้ปราศจากความเสี่ยง เช่น พื้นผิวทางเดินเรียบ ไม่มีสิ่งกีดขวาง	4.25	0.38	มาก
3. สถานศึกษามีการติดตั้งป้ายเตือนในบริเวณที่อาจเกิดอันตรายเพื่อเพิ่มความปลอดภัย	4.20	0.40	มาก
4. สถานศึกษามีการจัดให้มีอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย เช่น ราวจับในบันไดหรือพื้นที่ที่อาจลื่นได้ง่าย	4.35	0.33	มาก
5. สถานศึกษามีการตรวจสอบสภาพอาคารและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการชำรุด	4.40	0.30	มาก
6. สถานศึกษามีการจัดอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในสถานการณ์ฉุกเฉิน แก่ นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อลดความรุนแรงของเหตุการณ์และส่งเสริมการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้น	4.15	0.42	มาก
7. สถานศึกษามีการประสานงานและความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อสร้างความปลอดภัยอย่างแท้จริงและยั่งยืน	4.10	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย	4.25	0.38	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.25$) และเมื่อวิเคราะห์รายข้อ พบว่า สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการตรวจสอบสภาพอาคารและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการชำรุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดให้มีอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย เช่น ราวจับบันไดหรือพื้นที่ที่อาจลื่นได้ง่าย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการประสานงานและความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อสร้างความปลอดภัยอย่างแท้จริงและยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา	(n = 123)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. สถานศึกษามีการดำเนินมาตรการและกิจกรรมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการพัฒนาของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.20	0.40	มาก
2. สถานศึกษามีการให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของสารเสพติด เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันปัญหาด้านยาเสพติดในนักเรียน	4.15	0.42	มาก
3. สถานศึกษาสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิและความเป็นส่วนตัวของนักเรียนในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	4.10	0.45	มาก
4. สถานศึกษามีการส่งเสริมวัฒนธรรมการแก้ไขปัญหาผ่านการเจรจาแทนการใช้ความรุนแรง	4.25	0.38	มาก
5. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและการเคารพสิทธิของผู้อื่น	4.30	0.35	มาก
6. สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง และชุมชน ในการสร้างสังคมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเป็นธรรมแก่ทุกคนในสถานศึกษา	4.05	0.47	มาก
รวมเฉลี่ย	4.15	0.42	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และเมื่อวิเคราะห์รายข้อ พบว่า สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและการเคารพสิทธิของผู้อื่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมวัฒนธรรมการแก้ไขปัญหาผ่านการเจรจาแทนการใช้ความรุนแรง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) และ ต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากครูผู้ปกครอง และชุมชนในการสร้างสังคมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเป็นธรรมแก่ทุกคนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไข ุบัติภัยในสถานศึกษา

ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา	(n = 123)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. สถานศึกษามีการจัดเตรียมแผนเผชิญเหตุเพื่อรับมือกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น	4.40	0.30	มาก
2. สถานศึกษามีการจัดเตรียมการตอบสนองอย่างรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุการณ์อุบัติเหตุ เช่น มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิงสำหรับการเผชิญอัคคีภัย มีการติดตั้งสัญญาณเตือนภัยและระบบความปลอดภัยอื่น ๆ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ	4.35	0.33	มาก
3. สถานศึกษามีการให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นแก่ นักเรียน และบุคลากร เกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง	4.30	0.35	มาก
4. สถานศึกษามีการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญเหตุการณ์อุบัติเหตุต่าง ๆ	4.25	0.38	มาก
5. สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินความปลอดภัยในพื้นที่เรียนรู้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ	4.20	0.40	มาก
รวมเฉลี่ย	4.35	0.33	มาก

จากตาราง 8 พบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และเมื่อวิเคราะห์รายข้อ พบว่า สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดเตรียมแผนเผชิญเหตุเพื่อรับมือกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดเตรียมการตอบสนองอย่างรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุการณ์อุบัติเหตุ เช่น มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิงสำหรับการเผชิญอัคคีภัย มีการติดตั้งสัญญาณเตือนภัยและระบบความปลอดภัยอื่น ๆ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และ ต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินความปลอดภัยในพื้นที่เรียนรู้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน ในสถานศึกษา

ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน ในสถานศึกษา	(n = 123)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. สถานศึกษามีกิจกรรมหรือมาตรการเพื่อส่งเสริมสุขภาพร่างกายของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.50	0.25	มาก
2. สถานศึกษามีการจัดบริการอาหารที่ถูกต้องสุขอนามัยสำหรับนักเรียน	4.45	0.28	มาก
3. สถานศึกษาจัดการตรวจสุขภาพประจำปีให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.40	0.30	มาก
4. สถานศึกษามีการดูแลสุขาภิบาลในห้องน้ำและห้องเรียนอย่างเหมาะสม	4.35	0.33	มาก
5. สถานศึกษามีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันโรคและการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ	4.55	0.22	มากที่สุด
6. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพจิตที่ดีสำหรับนักเรียน	4.30	0.35	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน ในสถานศึกษา	(n = 123)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
7. สถานศึกษามีการให้การสนับสนุนด้านสุขภาพอนามัยที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนในกรณีที่มีปัญหาสุขภาพ	4.25	0.38	มาก
8. สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.20	0.40	มาก
รวมเฉลี่ย	4.45	0.28	มาก

จากตาราง 9 พบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อวิเคราะห์รายข้อ พบว่า สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันโรคและการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีกิจกรรมหรือมาตรการเพื่อส่งเสริมสุขภาพร่างกายของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$) และต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.20$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่

ด้านความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่	(n = 123)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. สถานศึกษามีการจัดทำแผนป้องกันและรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินในการใช้งานอาคารสถานที่	4.25	0.38	มาก
2. สถานศึกษามีการตรวจสอบความแข็งแรงของอาคารเพื่อความปลอดภัย ต่อการใช้งาน	4.30	0.35	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่	(n = 123)		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
3. สถานศึกษามีการดูแลทางเดินบันไดและทางหนีไฟให้ปลอดภัยและสะดวกในการใช้งาน	4.20	0.40	มาก
4. สถานศึกษามีการตรวจสอบและบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัย	4.15	0.42	มาก
5. สถานศึกษามีการจัดให้มีการติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัย เช่น สัญญาณเตือนภัย	4.10	0.45	มาก
รวมเฉลี่ย	4.20	0.40	มาก

จากตาราง 10 พบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ ในภาพรวม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.20$) เมื่อวิเคราะห์รายข้อ พบว่า สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการตรวจสอบความแข็งแรงของอาคารเพื่อความปลอดภัยต่อการใช้งาน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำแผนป้องกันและรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินในการใช้งานอาคารสถานที่ อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.25$) และ ต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดให้มีการติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัย เช่น สัญญาณเตือนภัย อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.10$)

ตอนที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย
พัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษากลุ่มเครือข่าย
พัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา

การบริหารจัดการความปลอดภัยใน สถานศึกษา	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		t	Sig.
	n = 109		n = 14			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ในสถานศึกษา	4.25	0.38	4.35	0.35	1.02	0.31
2. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทาง สังคมในสถานศึกษา	4.15	0.42	4.25	0.40	0.95	0.34
3. ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุใน สถานศึกษา	4.35	0.33	4.45	0.30	1.10	0.27
4. ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของ นักเรียน ในสถานศึกษา	4.45	0.28	4.55	0.25	1.25	0.21
5. ด้านความปลอดภัยในการใช้งาน อาคารสถานที่	4.20	0.40	4.30	0.38	0.98	0.33
เฉลี่ยรวม	4.28	0.36	4.38	0.34	1.06	0.29

หมายเหตุ: * มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบ การบริหารจัดการความปลอดภัย
ในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในทุกด้าน

ตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา
กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารจัดการ ความปลอดภัยใน สถานศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี		F	Sig.
	n = 37		n = 75		n = 11			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการป้องกัน และแก้ไขอุบัติเหตุ ในสถานศึกษา	4.20	0.40	4.30	0.35	4.40	0.30	1.23	0.30
2. ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาทาง สังคมในสถานศึกษา	4.10	0.45	4.20	0.40	4.30	0.35	1.15	0.32
3. ด้านการป้องกัน และแก้ไขอุบัติเหตุใน สถานศึกษา	4.30	0.35	4.40	0.30	4.50	0.25	1.45	0.24
4. ด้านการรักษา สุขภาพอนามัยของ นักเรียน ใน สถานศึกษา	4.40	0.30	4.50	0.25	4.60	0.20	1.60	0.21
5. ด้านความ ปลอดภัยในการใช้ งานอาคารสถานที่	4.15	0.42	4.25	0.38	4.35	0.33	1.10	0.34
เฉลี่ยรวม	4.23	0.38	4.33	0.34	4.43	0.29	1.31	0.27

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัย
ในสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม พบว่า
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในทุกด้าน

ตาราง 13 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา
กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกขนาดสถานศึกษา

การบริหารจัดการ ความปลอดภัยใน สถานศึกษา	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		F	Sig.
	n = 10		n = 79		n = 34			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการป้องกัน และแก้ไขอุบัติเหตุใน สถานศึกษา	4.15	0.42	4.25	0.38	4.35	0.33	1.20	0.31
2. ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหาทาง สังคมในสถานศึกษา	4.05	0.45	4.15	0.42	4.25	0.38	1.10	0.34
3. ด้านการป้องกัน และแก้ไขอุบัติเหตุใน สถานศึกษา	4.25	0.38	4.35	0.33	4.45	0.30	1.35	0.26
4. ด้านการรักษา สุขภาพอนามัยของ นักเรียน ใน สถานศึกษา	4.35	0.33	4.45	0.28	4.55	0.25	1.50	0.23
5. ด้านความ ปลอดภัยในการใช้งาน อาคารสถานที่	4.10	0.40	4.20	0.38	4.30	0.35	1.05	0.35
เฉลี่ยรวม	4.18	0.40	4.28	0.36	4.38	0.32	1.24	0.29

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัย
ในสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในทุกด้าน

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 และเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในภาพรวม การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา รองลงมา คือด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการป้องกันและแก้ไขทางสังคมในสถานศึกษา โดยแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

- 1.1 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ระดับตามการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ในสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการตรวจสอบสภาพอาคารและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการชำรุด อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดให้มีอุปกรณ์ รักษาความปลอดภัย เช่น ราวจับในบันไดหรือพื้นที่ที่อาจลื่นได้ง่าย อยู่ในระดับมาก และข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในสถานการณ์ ฉุกเฉิน ให้แก่นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อลดความรุนแรงของเหตุการณ์และ ส่งเสริมการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพเมื่อเกิดเหตุการณ์ อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา ระดับตามการบริหาร จัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และการเคารพสิทธิของผู้อื่น อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมวัฒนธรรม การแก้ไขปัญหาผ่านการเจรจาแทนการใช้ความรุนแรง อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการสร้างสังคมการเรียนรู้ที่ ปลอดภัยและเป็นธรรมแก่ทุกคนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ระดับตามการบริหารจัดการ ความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ในสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดเตรียมแผนเผชิญเหตุเพื่อรับมือกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น อยู่ในระดับ มาก รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดเตรียมการตอบสนองอย่างรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุการณ์อุบัติเหตุ เช่น มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิงสำหรับการเผชิญอัคคีภัย มีการติดตั้งสัญญาณเตือนภัยและระบบ ความปลอดภัยอื่น ๆ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินความปลอดภัยในพื้นที่เรียนรู้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุอย่าง สม่าเสมอ อยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา ระดับตามการบริหาร จัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สองใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของ นักเรียนในสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันโรคและการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีกิจกรรม หรือมาตรการเพื่อส่งเสริมสุขภาพร่างกายของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ ระดับตามการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการตรวจสอบความแข็งแรงของอาคารเพื่อความปลอดภัยต่อการใช้งาน อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำแผนป้องกันและรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินในการใช้งานอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดให้มีการติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัย เช่น สัญญาณเตือนภัย อยู่ในระดับมาก

2. แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน ในสถานศึกษา ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในทุกด้าน

3. แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามประเภทการทำงาน

เมื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา จำแนกตาม ประเภทการทำงาน โดยภาพรวมพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน

ในสถานศึกษา ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในทุกด้าน

4. แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมพบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยได้มีประเด็นสำคัญมาอภิปราย ดังนี้

1. การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในภาพรวมการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการความปลอดภัยในทุกด้านอย่างครอบคลุม ทั้งในด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ การป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม การควบคุมความปลอดภัยในการใช้สถานที่ การดูแลรักษาสุขภาพของนักเรียน และการจัดการความปลอดภัยโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศาสตราจารย์ (2566) ที่ศึกษาการบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร พบว่า มีการปฏิบัติ ในระดับมาก ทั้งโดยรวม และ รายด้าน ทั้ง 5 ด้าน

เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขทางสังคมในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียนและบุคลากร โดยมีการดำเนินมาตรการด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษาเพื่อลดความเสี่ยง เช่น การติดตั้งอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย การตรวจสอบสภาพอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอ และการจัดทำแผนรับมืออุบัติเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดา ไพโรลักษณ์ และ ธีระภัทร ประสมสุข (2567) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานความปลอดภัยนักเรียนของโรงเรียนในพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 6 พบว่าการบริหารงานความปลอดภัยนักเรียนในด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รชตภรณ์ ชัยประภา และ สายฝน แสนใจพรม (2566) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุอยู่ในระดับมาก

1.2 จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการสร้างสังคมที่ปลอดภัยภายในโรงเรียน ผ่านการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน การป้องกันการรังแก และการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดา ไพโรลักษณ์ และธีระภัทร ประสมสุข (2567) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานความปลอดภัยนักเรียนของโรงเรียนในพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 6 พบว่า การบริหารงานความปลอดภัยนักเรียน ในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี สำเภาทอง และ ศาสวัต ธนุนาจารย์ (2566) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารความปลอดภัยด้านความรุนแรงจากบุคคลในสังคมและจากโลกโซเชียลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านความรุนแรงจากบุคคลในสังคมและจากโลกโซเชียล อยู่ในระดับมาก

1.3 จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เช่น อัคคีภัย วาดภัย หรืออุทกภัย โดยมีการจัดทำแผนรับมือภัยพิบัติ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการอพยพและการช่วยเหลือเบื้องต้น รวมถึงการฝึกซ้อมแผนอพยพอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดา ไพโรลักษณ์ และธีระภัทร ประสมสุข (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานความปลอดภัยนักเรียนของโรงเรียนในพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 6 พบว่า

ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องงานวิจัยของ ธิติมา ณ สงขลา และศิสุธีร์ อินทร์รักษา (2567) ที่ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยต่อการเพิ่มความรู้ทักษะและพฤติกรรมการจัดการความปลอดภัยจากอัคคีภัยในกลุ่มนักเรียนอนุบาลป่าพะยอม ตำบลป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง พบว่า ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัย หลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยการป้องกันและควบคุมอัคคีภัย (ไฟไหม้) อยู่ในระดับมาก

1.4 จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพของนักเรียนเป็นอย่างมาก โดยมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี มีการตรวจสุขภาพนักเรียนประจำปี จัดอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และมีการให้ความรู้ด้านสุขอนามัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร อุ่นสถานนท์ (2563) ที่ได้ศึกษาการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศตวรรษ ถวิลคำ และศิริรัตน์ ทองมีศรี (2566) ที่ได้ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายที่ 42-43 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านมาตรการรักษาความปลอดภัยในสุขภาพอนามัยนักเรียน อยู่ในระดับมาก

1.5 จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้อาคารสถานที่ในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยในการใช้อาคารสถานที่ โดยมีการจัดระบบการตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร การบำรุงรักษาโครงสร้างและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการกำหนดกฎระเบียบในการใช้อาคารสถานที่เพื่อความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกอร อุ่นสถานนท์ (2563) ที่ได้ศึกษาการบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องงานวิจัยของ ศตวรรษ ถวิลคำ และศิริรัตน์ ทองมีศรี (2566) ที่ได้ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายที่ 42-43 สำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมาก

2. แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสพการณ์การทำงาน ขนาดของสถานศึกษา

2.1 จากผลการเปรียบเทียบระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีและ

ปริญญาโทในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนได้รับการอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุตามมาตรฐานความปลอดภัยที่สถานศึกษากำหนดไว้อย่างเท่าเทียมกัน อีกทั้งสถานศึกษามีนโยบายด้านความปลอดภัยที่ชัดเจนและบังคับใช้กับบุคลากรทุกระดับการศึกษาอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกากรอง ต้วงสุข (2568) ได้ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่าระดับการศึกษาของบุคลากรไม่มีผลต่อการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2.2 จากผลการเปรียบเทียบประสพการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ดำเนินการส่งการไปยังโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดให้แจ้งนโยบายให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนตระหนักถึงความสำคัญรวมถึงอาจมีการจัดอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาต่าง ๆ ให้กับบุคลากรทางการศึกษาทุกคนและทุกระดับที่มีการบรรจุเข้ารับราชการในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง ทำให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนที่มีประสพการณ์การทำงานแตกต่างกัน ได้รับการอบรมและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัยในการใช้อาคารสถานที่อย่างเท่าเทียมกัน และมีคู่มือและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการควบคุมดูแลความปลอดภัยของอาคารสถานที่ ซึ่งทำให้บุคลากรทุกคนสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชีรา ใจหวัง (2561) ศึกษา การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า จำแนกตามประสพการณ์การทำงาน โดยรวม ไม่มีความแตกต่างกัน

2.3 จากผลการเปรียบเทียบขนาดสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยที่เป็นแนวปฏิบัติเดียวกันสำหรับทุกสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังมีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานด้านความปลอดภัยตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับขนาดของสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาทุกขนาดสามารถจัดการด้านความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาต่างขนาดในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ และประสพการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานด้านความปลอดภัยของสถานศึกษาทุกขนาดเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศตวรรษ ถวิลคำ (2566) ศึกษาการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายที่ 42-43 สำนักงานเขตหนองจอก

สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การเปรียบเทียบการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา
 - 1.1 ควรดำเนินการจัดทำมาตรการป้องกันอุบัติเหตุที่ชัดเจนโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมและบริบทของสถานศึกษา
 - 1.2 ควรมีการตรวจสอบจุดเสี่ยงในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอและปรับปรุงแก้ไขอย่างเร่งด่วน
 - 1.3 ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการให้ความรู้และฝึกอบรมการป้องกันอุบัติเหตุแก่บุคลากรและนักเรียน
2. ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา
 - 2.1 ควรจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ครอบคลุมอุบัติเหตุทุกประเภทที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่
 - 2.2 ควรจัดกิจกรรมซักซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
 - 2.3 ควรเปิดเผยข้อมูลการประเมินความเสี่ยงและแผนรับมืออุบัติเหตุให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบ
3. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา
 - 3.1 ควรพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุมปัญหาทางสังคมทุกด้าน
 - 3.2 ควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตและภูมิคุ้มกันทางสังคมให้แก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง
 - 3.3 ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม
4. ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา
 - 4.1 ควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพอนามัยที่ดีของนักเรียนและบุคลากร

4.2 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคอย่างสม่ำเสมอโดยบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอน

4.3 ควรพัฒนาระบบการตรวจสอบคุณภาพอาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ และสุขาภิบาลในโรงเรียนตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข

5. ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ในสถานศึกษา

5.1 ควรจัดระบบการตรวจสอบอาคารสถานที่ตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างเป็นระบบและมีการบันทึกผลอย่างต่อเนื่อง

5.2 ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการบำรุงรักษาอาคารสถานที่อย่างเพียงพอและทันต่อความต้องการ

5.3 ควรประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยของอาคารสถานที่และดำเนินการแก้ไขอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2. ควรศึกษาควมมีการศึกษาการเสริมสร้าง การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

3. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

บรรณานุกรม

- กนกลักษณ์ อรรถมุต. (2567). แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วารสารบริหารและการนิเทศการศึกษา*, 15(2), 95-110.
- กนกอร อุณสถานนท์. (2563). การบริหารด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 10(2),
1-14.
- กฤษฎา ศรีสุชาติ. (2559). *การพัฒนาตัวปั้งซีและคู่มือโรงเรียนปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.
- กฤษดา ไพโรลักษณ์ ธีระภัทร ประสมสุข. (2567). การบริหารงานความปลอดภัยนักเรียนของโรงเรียน
ในพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6. *วารสาร
นวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*, 6(6), 1427-1438.
- กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอน. (2564). *รายงานสภาพปัญหาความปลอดภัยใน
สถานศึกษาเขตพื้นที่สูง*. สำนักพิมพ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่
เขต 3.
- กัมปนาท นาคบัว. (2554). *การศึกษาแนวทางการดำเนินงานรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
<https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/handle/123456789/5654>
- เกศกาญจน์ บุญเพ็ญ. (2561). *5 มิติความปลอดภัยของเด็ก เริ่มสร้างได้ “โรงเรียน”*.
<http://mgronline.com/qol/detail/9610000120198>
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.). (2561). *ความปลอดภัยในโรงเรียน*.
<https://mgronline.com/qol/detail/9610000120198>
- จารุวรรณ เหยียบไธสง. (2563). *การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัด
ปทุมธานี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. ฐานข้อมูล
เครือข่าย ThaiLis.
- จิตรจรรยา ทรงวิทยา. (2561). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn
Academi*, 3(1), 41-57. [https://so02.tci-
thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/246212](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/246212)

- ชญัตว์ ปานันบัวร้อย. (2566). แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านพนาสวรรค์. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 12(3), 115-130.
- ชิษณุชา ขุนจง. (2536). การจัดการความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา. *วารสารการศึกษาไทย*, 8(2), 290-305.
- ธิดานนท์ ณ บางช้าง. (2565). การบริหารงานตามแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, 10(4), 240-255.
- ธิดิมา ณ สงขลา และศิสุธีร์ อินทร์รักษา. (2567). การจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยต่อการเพิ่มความรู้อักเสบและพฤติกรรมจัดการความปลอดภัยจากอค์คิภัยในกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ของสถานศึกษาในตำบลป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง. *วารสารอนามัยสิ่งแวดล้อมและสุขภาพชุมชน*, 9(5), 91-99. <https://he03.tci-thaijo.org/index.php/ech/article/view/3293>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาสน์.
- บุญทวี บุญให้ และวีรพล กุลบุตร. (2563). การศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานศึกษาปลอดภัยตามกรอบขอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ: กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย*, 6(1), 62-74.
- ผกากรอง ต้วงสุข. (2568). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัง เขต 1. *วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร*, 8(1), 305-319.
- รชตภรณ์ ชัยประภา และ สายฝน แสนใจพรม. (2566). แนวทางการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษาโรงเรียนสันทรายหลวง. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 24(1), 85-98.
- ศตวรรษ ถวิลคำ. (2566). การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายที่ 42-43 สำนักงานเขตหนองจอก. *วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน*, 5(2), 209-222.
- ศาศวัต ธนุนาจารย์. (2566). การบริหารความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 9(3), 292-310.
- ศิริพรรณ เกตุแก้ว. (2558). *การดำเนินการรักษาความปลอดภัยตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมของโรงเรียนประถมศึกษา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiLis.

ศุภร ณะภาณ. (2564). การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดปทุมธานี.

วารสารสหศาสตร์, 21(1), 62-74.

สัมมา ธนินธ์. (2560). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). ข้าวฟาง.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. (2565). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2566-2570*. สำนักพิมพ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือการดำเนินงานความปลอดภัย
สถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560ก). *รายงานการวิจัยเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษา*.
สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560ข). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. สำนักพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สุชีรา ใจหวัง. (2560). การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*,
15(28), 53.

สุภัค ยมพุก และวิโรจน์ เจษฎาภักษ์. (2558). การบริหารสถานศึกษาและการรับรู้การสนับสนุนการ
ปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มที่ 4. *Veridian E-Journal, Slipakorn University*
ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 8(2), 1476-1495.
[https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-
Journal/article/view/40325/33274](https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/40325/33274)

อดิสรณ์ ติปานธรรม. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วมใน
สถานศึกษา. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 10(2), 150-165.

อัจฉรา จงดี. (2560). *การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของ คณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรีระยองและตราด*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี]. Google.com.
<http://www.google.com/search>

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.
<https://doi.org/10.1177/001316447003000308>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ข ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม
เพื่อการวิจัย (Item Congruence Index: IOC)

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

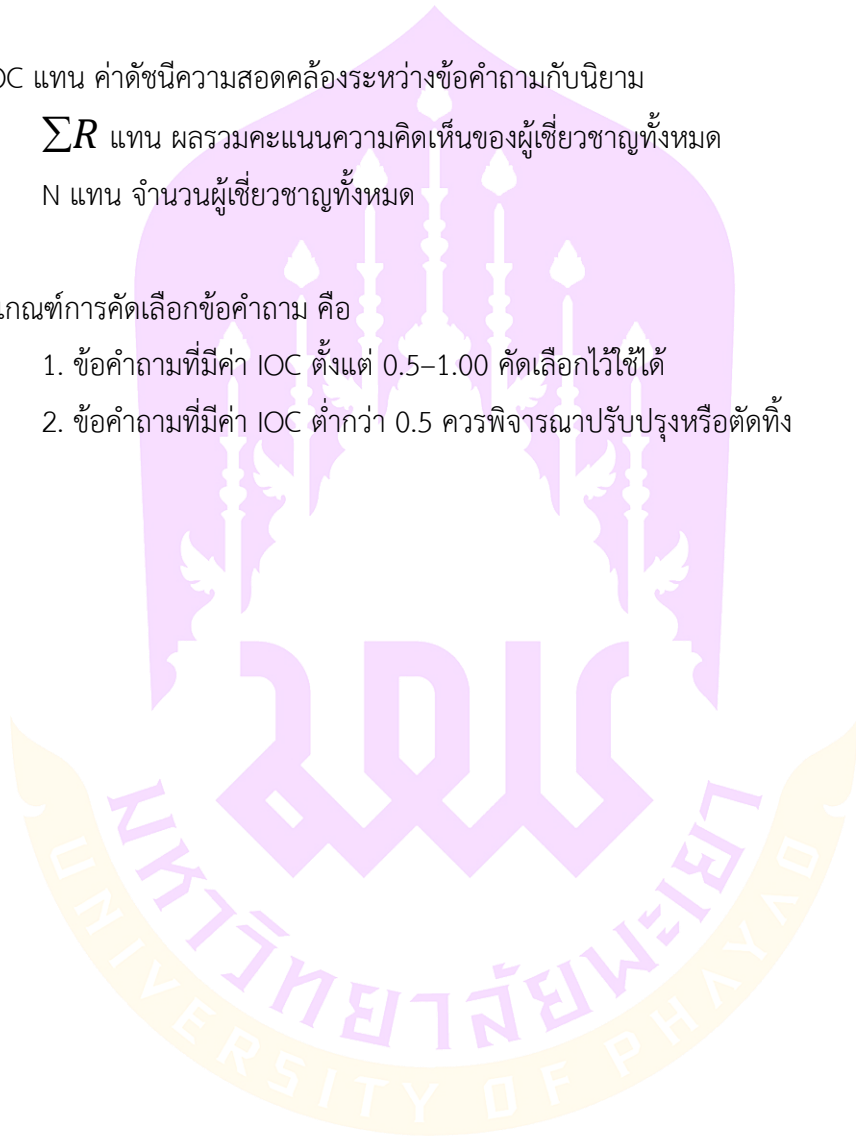
เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5–1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ แบบสอบถามเพื่องานวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในการตรวจสอบเครื่องมือของการค้นคว้าอิสระ โดยมีความหมายดังนี้

+ 1 หมายถึง เนื้อหาสอดคล้อง ถูกต้องและเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ข้อความเนื้อหา ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่ง จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามแต่ละด้านตามความเป็นจริง จึงกราบขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้

พิเชษฐ์ แสนสุข

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตารางหาความตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

โดยผู้เชี่ยวชาญ

เรื่อง การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา แม่ฮ่องสอน
อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

ข้อ	ข้อความ	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
1.	ประสบการณ์ในการทำงาน ☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 5-10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.	ขนาดสถานศึกษา ☐ ขนาดเล็ก ☐ ขนาดกลาง ☐ ขนาดใหญ่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนา
การศึกษาแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 42 ข้อ

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	คะแนน ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
		1	2	3			
1.ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา							
1	สถานศึกษามีการดำเนินมาตรการและ กิจกรรมเพื่อลดความเสี่ยงและป้องกัน อุบัติเหตุอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	สถานศึกษามีการตรวจสอบและปรับปรุง พื้นที่ต่าง ๆ ให้ปราศจากความเสี่ยง เช่น พื้นผิวทางเดินเรียบ ไม่มีสิ่งกีดขวาง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	สถานศึกษามีการติดตั้งป้ายเตือนในบริเวณที่ อาจเกิดอันตรายเพื่อเพิ่มความปลอดภัย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4	สถานศึกษามีการจัดให้มีอุปกรณ์รักษาความ ปลอดภัย เช่น ราวจับในบันไดหรือพื้นที่ที่ อาจลื่นได้ง่าย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	สถานศึกษามีการตรวจสอบสภาพอาคาร และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อ ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการชำรุด	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6	สถานศึกษามีการจัดอบรมเกี่ยวกับการ ปฏิบัติตัวในสถานการณ์ฉุกเฉิน แก่ นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเตรียมความ พร้อมเพื่อลดความรุนแรงของเหตุการณ์และ ส่งเสริมการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพเมื่อ เกิดเหตุการณ์ขึ้น	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7	สถานศึกษามีการประสานงานและความ ร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อสร้างความปลอดภัย อย่างแท้จริงและยั่งยืน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

2.ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา							
1	สถานศึกษามีการจัดเตรียมแผนเผชิญเหตุเพื่อรับมือกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้น	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	สถานศึกษามีการจัดเตรียมการตอบสนองอย่างรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุการณ์อุบัติเหตุ เช่น มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิงสำหรับการเผชิญอัคคีภัย มีการติดตั้งสัญญาณเตือนภัยและระบบความปลอดภัยอื่น ๆ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	สถานศึกษามีการให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นแก่ นักเรียน และบุคลากรเกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น อัคคีภัย วัตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4	สถานศึกษามีการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญเหตุการณ์อุบัติเหตุต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินความปลอดภัยในพื้นที่เรียนรู้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3.ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา							
1	สถานศึกษามีการดำเนินมาตรการและกิจกรรมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการพัฒนาของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	สถานศึกษามีการให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของสารเสพติดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันปัญหาด้านยาเสพติดในนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	สถานศึกษาสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิและความเป็นส่วนตัวของนักเรียนในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4	สถานศึกษามีการส่งเสริมวัฒนธรรมการแก้ไขปัญหาผ่านการเจรจาแทนการใช้ความรุนแรง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

3.ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา							
5	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและการเคารพสิทธิของผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการสร้างสังคมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเป็นธรรมแก่ทุกคนในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา							
1	สถานศึกษามีกิจกรรมหรือมาตรการเพื่อส่งเสริมสุขภาพร่างกายของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	สถานศึกษามีการจัดบริการอาหารที่ถูกสุขอนามัยสำหรับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	สถานศึกษาจัดการตรวจสอบสุขภาพประจำปีให้กับนักเรียน อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4	สถานศึกษามีการดูแลสุขาภิบาลในห้องน้ำและห้องเรียนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	สถานศึกษามีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันโรคและการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพจิตที่ดีสำหรับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7	สถานศึกษามีการให้การสนับสนุนด้านสุขภาพอนามัยที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนในกรณีที่มีปัญหาสุขภาพ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
8	สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

5.ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่							
1	สถานศึกษามีการจัดทำแผนป้องกันและรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินในการใช้งานอาคารสถานที่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	สถานศึกษามีการตรวจสอบความแข็งแรงของอาคารเพื่อความปลอดภัย ต่อการใช้งาน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	สถานศึกษามีการดูแลทางเดินบันไดและทางหนีไฟให้ปลอดภัยและสะดวกในการใช้งาน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4	สถานศึกษามีการตรวจสอบและบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	สถานศึกษามีการจัดให้มีการติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัย เช่น สัญญาณเตือนภัย	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6	สถานศึกษามีการประเมินผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในอาคารสถานที่อย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ค ตารางการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

		N	ร้อยละ
Cases	Valid	30	100.00
Excluded ^a	0	.0	
Total	30	100.00	

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.85	42

ภาคผนวก ง แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

คำชี้แจง

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหทางสังคมในสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน ในสถานศึกษา ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่ ข้อคำถามเป็นแบบ ประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่

ระดับ 5 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับ มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับ มาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับ ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับ น้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัย อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน ที่มีความสำคัญยิ่งเพื่อผลการวิจัยในครั้งนี้จะได้มีคุณค่าต่อการศึกษาต่อไป

4. ผู้วิจัยจะใช้คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามนี้เพื่อการวิจัยเรื่องนี้เท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อ

การปฏิบัติงานในตำแหน่งของท่านแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

พิเชษฐ์ แสนสุข

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อที่ตรงกับรายละเอียดส่วนตัวของท่าน

1. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ต่ำกว่า 5 ปี
- 5-10 ปี
- มากกว่า 10 ปี

2. ระดับการศึกษา

- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

3. ขนาดสถานศึกษา

- ขนาดเล็ก
- ขนาดกลาง
- ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนา
การศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 3

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขที่ท่านเห็นว่าตรงกับ
เรื่อง การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่ฮ่องสอนใน
อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก
ระดับ 3 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีการบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อที่	การบริหารจัดการความปลอดภัยใน สถานศึกษา	ระดับการบริหารจัดการความ ปลอดภัย				
		5	4	3	2	1
1.ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุในสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีการดำเนินมาตรการและกิจกรรม เพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันอุบัติเหตุอย่าง ต่อเนื่อง					
2	สถานศึกษามีการตรวจสอบและปรับปรุงพื้นที่ ต่าง ๆ ให้ปราศจากความเสี่ยง เช่น พื้นผิว ทางเดินเรียบ ไม่มีสิ่งกีดขวาง					
3	สถานศึกษามีการติดตั้งป้ายเตือนในบริเวณที่อาจ เกิดอันตรายเพื่อเพิ่มความปลอดภัย					
4	สถานศึกษามีการจัดให้มีอุปกรณ์รักษาความ ปลอดภัย เช่น ราวจับในบันไดหรือพื้นที่ที่อาจลื่น ได้ง่าย					

5	สถานศึกษามีการตรวจสอบสภาพอาคารและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการชำรุด					
6	สถานศึกษามีการจัดอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวในสถานการณ์ฉุกเฉิน แก่ นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อลดความรุนแรงของเหตุการณ์และส่งเสริมการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้น					
7	สถานศึกษามีการประสานงานและความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อสร้างความปลอดภัยอย่างแท้จริงและยั่งยืน					
2.ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุภัยในสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีการจัดเตรียมแผนเผชิญเหตุเพื่อรับมือกับอุบัติเหตุภัยที่อาจเกิดขึ้น					
2	สถานศึกษามีการจัดเตรียมการตอบสนองอย่างรวดเร็วเมื่อเกิดเหตุการณ์อุบัติเหตุภัย เช่น มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ดับเพลิงสำหรับการเผชิญอัคคีภัย มีการติดตั้งสัญญาณเตือนภัยและระบบความปลอดภัยอื่น ๆ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุภัย					
3	สถานศึกษามีการให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุภัยที่อาจเกิดขึ้นแก่ นักเรียน และบุคลากรเกี่ยวกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย และ ภัยแล้ง					
4	สถานศึกษามีการฝึกซ้อมเพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญเหตุการณ์อุบัติเหตุภัยต่าง ๆ					
5	สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินความปลอดภัยในพื้นที่เรียนรู้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุภัยอย่างสม่ำเสมอ					

3.ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมในสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีการดำเนินมาตรการและกิจกรรมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการพัฒนาของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
2	สถานศึกษามีการให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของสารเสพติดเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันปัญหาด้านยาเสพติดในนักเรียน					
3	สถานศึกษาสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิและความเป็นส่วนตัวของนักเรียนในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้					
4	สถานศึกษามีการส่งเสริมวัฒนธรรมการแก้ไขปัญหาผ่านการเจรจาแทนการใช้ความรุนแรง					
5	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและการเคารพสิทธิของผู้อื่น					
6	สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการสร้างสังคมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเป็นธรรมแก่ทุกคนในสถานศึกษา					
4.ด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียนในสถานศึกษา						
1	สถานศึกษามีกิจกรรมหรือมาตรการเพื่อส่งเสริมสุขภาพร่างกายของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
2	สถานศึกษามีการจัดบริการอาหารที่ถูกต้อง สุขอนามัยสำหรับนักเรียน					
3	สถานศึกษาจัดการตรวจสอบสุขภาพประจำปีให้กับนักเรียน อย่างต่อเนื่อง					
4	สถานศึกษามีการดูแลสุขาภิบาลในห้องน้ำและห้องเรียนอย่างเหมาะสม					
5	สถานศึกษามีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันโรคและการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ					

6	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพจิตที่ดีสำหรับนักเรียน					
7	สถานศึกษามีการให้การสนับสนุนด้านสุขภาพอนามัยที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนในกรณีที่มีปัญหาสุขภาพ					
8	สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
5.ด้านการควบคุมความปลอดภัยในการใช้งานอาคารสถานที่						
1	สถานศึกษามีการจัดทำแผนป้องกันและรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉินในการใช้งานอาคารสถานที่					
2	สถานศึกษามีการตรวจสอบความแข็งแรงของอาคารเพื่อความปลอดภัย ต่อการใช้งาน					
3	สถานศึกษามีการดูแลทางเดินบันไดและทางหนีไฟให้ปลอดภัยและสะดวกในการใช้งาน					
4	สถานศึกษามีการตรวจสอบและบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อความปลอดภัย					
5	สถานศึกษามีการจัดให้มีการติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัย เช่น สัญญาณเตือนภัย					
6	สถานศึกษามีการประเมินผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในอาคารสถานที่อย่างต่อเนื่อง					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายพิเชษฐ์ แสนสุข ผู้วิจัย

061 686 1222

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล	พิเชษฐ์ แสนสุข
วัน เดือน ปี เกิด	4 กรกฎาคม 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2556 ศษ.บ. (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา), มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, จังหวัดนนทบุรี พ.ศ. 2553 วท.บ. (วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร), มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	13 หมู่ 2 ตำบลไชยสถาน อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
ผลงานตีพิมพ์	พิเชษฐ์ แสนสุข และสุนทร คล้ายอ่ำ. (2568). การบริหารจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนา การศึกษาแม่ฮ่องสอนใน อำเภอแม่ฟ้าหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์, 5(2).
รางวัลที่ได้รับ	-

